

KUTYAKÖTELESSÉG

Útmutató a felelős kutyatartás
jogszabályi előírásaihoz

FELELŐS KIADÓ

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH)

A SZERKESZTÉSSEN KÖZREMŰKÖDÖTT

NÉBIH Állat-egészségügyi és Állatvédelmi Igazgatóság

NÉBIH Élelmiszerbiztonsági Kockázatértékelési Igazgatóság

dr. Rózsa Ágnes, Rákosmente jegyzője, a Fővárosi Jegyzők Egyesületének elnöke

Vigyél Haza Alapítvány

Dr. Koczka Erika ügyvéd

Dr. Höflinger Hajnalka jogász, közigazdász

Dr. Lorátszék Gábor állatorvos, igazságügyi szakértő

LEKTORÁLTA

Rendőrségi Oktatási és Kiképző Központ

Kutyavezető Képző és Állatfelügyeleti Központ

Szolgálati Állatfelügyeleti Osztály

FOTÓK

Fotolia

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal

1024 Budapest, Keleti Károly utca 24.

ugyfelszolgalat@nebih.gov.hu

portal.nebih.gov.hu

www.szabadagazdi.hu

NÉBIH zöldszám: 06-80-263-244

ISBN 978-615-5747-00-7

BEVEZETŐ	4
KUTYATARTÁSSAL KAPCSOLATOS ELŐÍRÁSOK	5
Jogszabályi háttér	5
Fontos alapfogalmak	6
A kutya tartásának általános szabályai	6
Tartás	7
Elhelyezés	8
Séta	9
Szökés megakadályozása	10
Az állat kímélete, az állatkínzás tilalma	12
Orvosi beavatkozások az állaton	13
Az eb életének kioltása	13
Eb által okozott fizikai sérülés, eb veszélyesnek minősítése és a veszélyes eb tartása	13
Kutyák utaztatása	16
Kutyatartás a Polgári Törvénykönyvben	18
A kutya mint dolog	18
A kutya és az okozott kár	18
A talált kutya	18
Hagyaték: a magára maradt kutya	19
A NEM MEGFELELŐ KUTYATARTÁS SZANKCIÓI	20
Közigazgatási jogi szankciók	20
Szabálysértési szankciók	21
Büntetőjogi szankciók	22
Büntetőeljárás	23
ELJÁRNI JOGOSULT HATÓSÁGOK	26
GYAKRAN ISMÉTELT KÉRDÉSEK	27
Állatvásárlás	27
Állatvédelmi kérdések	28
Együttélési szabályok	30
MELLÉKLET	32
Fontosabb jogszabályok	32
Állatvédelmi eljárásokat, bizonyítást segítő formanyomtatványok	33
Lemondó nyilatkozat mintája	33
Közérdekű bejelentés, panasz nyomtatványmintája az Ávtv-ben meghatározott rendelkezések megsértéséről	34
Bejelentéshez javasolt formanyomtatvány nyomozó hatóság részére	35
Bejelentéshez javasolt formanyomtatvány állat-egészségügyi hatóság részére	36
Bejelentéshez javasolt formanyomtatvány szolgáltató állatorvos részére	37
Bejelentéshez javasolt formanyomtatvány állatvédő szervezet részére	38

Kedves Olvasó!

Magyarországon közel másfél millió kutya él és több tízezerre tehető a kóbor kutyák száma. Mi, állatbarátok a kutyákat társállatoknak tartjuk, sorsukért felelősséggel tartozunk és fontos, hogy erre figyelmeztessük a környezetünkben élő embertársainkat is. Természetesen legalább ennyire kiemelkedő szerepe van annak, hogy a kutyás-nem kutyás társadalom között tolerancia alapon olyan konszenzus jöjjön létre, melyben mindenki, a másik fél érdekét is kölcsönösen tiszteletben tartva, megtalálja azt a számára komfortos együttélési modellt, mely hosszú távon is biztosítja a közösség biztonságát és kényelmét.

Az anyag szerkesztése során közösen dolgoztak együtt a NÉBIH, dr. Rúzsza Ágnes, Rákosmente Jegyzője, a Fővárosi Jegyzők Egyesületének Elnöke, ügyvédek és a Vigyél Haza Alapítvány önkéntes munkatársai, akik az anyag összeállításának kezdeményezői voltak. Célunk a kiadvánnyal – mely a társállatok közül elsősorban a kutyákra koncentrál –, hogy olyan tudásbázist hozzunk létre, mely mind az állatvédő szervezeteknek, mind az önkormányzatok, a rendőrség és a szakhatóságok állatvédelemmel foglalkozó munkatársainak segítséget nyújt felelős munkájuk végzésében. Meg kívánjuk jegyezni, hogy jelen kézikönyv anyaga szakmai véleménynek minősül, kötelező jogi erővel nem bír. Az anyagban a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket foglaltuk össze, és ennek kapcsán is látszik, hogy vannak még szabályozatlan területek, értelmezésre szoruló rendelkezések, megoldásra váró alkalmazási problémák.

A szakmai anyagot és a kiegészítő magyarázatokat legjobb tudásunk szerint állítottuk össze, de természetesen lehetnek olyan részletek, melyek a felhasználók, szakemberek személyes tapasztalatai alapján kiegészítésre szorulnak.

Ezért arra biztatunk minden jó szándékú, a témában járatos, állatvédelemmel foglalkozó munkatársat, hogy legyen a szerkesztőtársunk: észrevételeit, javaslatait juttassa el hozzánk (pr@nebih.gov.hu), hogy azokat figyelembe véve készíthessük majd el ennek a füzetnek az újabb, részletesebb kiadását.

A füzet tartalmát az interneten is elérhetővé tesszük, így azt bárki ingyenesen letöltheti innen: <http://portal.nebih.gov.hu/nebih-kiadvanyok>.

A kötet szerkesztői

A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH) 2012. március 15-én alakult meg. A hivatal a Földművelésügyi Minisztérium háttérintézményeként országos hatáskörben – sok egyéb más szakterület mellett – ellátja az állatvédelemmel kapcsolatos igazgatási feladatokat, így többek között működteti az országos eadatbázist is. A NÉBIH Állategészségügyi és Állatvédelmi Igazgatóságának Állatvédelmi Osztálya szorosan együttműködik továbbá civil állatvédő szervezetekkel, valamint az EU tagállamok állatvédelmi hatóságaival.

dr. Rúzsza Ágnes, Rákosmente Jegyzője, a Fővárosi Jegyzők Egyesületének Elnöke

Rákosmente Önkormányzatának kiemelt célja, hogy Rákosmente állatbarát település legyen, ahol harmóniában élnek egymással az állattartók, az állatot nem tartó kerületi lakosok és életünk fontos részét képező kedvenceink is.

Vigyél Haza Alapítvány

Az Alapítvány 10 éve dolgozik Budapesten az Illatos úti, árva és sérült kutyák gyógyításáért, örökbefogadási esélyeinek növeléséért, gazdához juttatásáért. Munkájuk fontos része a felelős állattartásra nevelés és a keverék kutyák társadalmi elfogadottságának növelése. Kutyakereső mobil alkalmazásukkal, ingyenes mikrochip-leolvasó hálózatukkal évente több száz kutyát juttatnak vissza gazdáikhoz.

nébih

RÁKOSMENTE
MODERN KERTVÁROS

ALAPÍTVÁNY AZ ÁRVA ÉS SÉRÜLT KUTYÁKÉRT

Jogszabályi háttér

Az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény (a továbbiakban: Ávtv.) hatályba lépése, valamint az Európai Unióhoz történt csatlakozásunk óta jelentősen megszorodtak az állatvédelem területén fellelhető jogszabályok, melyek a tárgykörre vonatkozóan olykor súlyos szankciók kilátásba helyezésével igyekeznek az állattartót a jogkövető magatartásra rászorítani. A jelenleg hatályos szabályozás egészét áthatja a „jó gazda gondosságának” vezérelve, mely megköveteli az állattartótól, hogy mindenkor figyelembe vegye azt a tényt, hogy az állatok érezni, szenvedni, örülni képesek élőlények, és ennek megfelelő körülmények között tartsa őket.

Fontos kiemelni, hogy az Ávtv. csupán keretjellegű szabályozást tartalmaz, meghatározza azon minimum követelményeket, melyeket minden állat esetében figyelembe kell venni. A további részletszabályok kormányrendeletekben, miniszteri rendeletekben, valamint az állattartás tekintetében önkormányzati rendeletekben találhatóak. Az önkormányzati rendeletekkel kapcsolatban fontos azonban megjegyezni, hogy az Ávtv. végrehajtására kiadott, a kedvtelésből tartott állatok tartásáról és forgalmazásáról szóló 41/2010. (II. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 2011. január 1-jei hatálybalépésével a jogi környezet alapvetően megváltozott, ugyanis a kedvtelésből tartott állatok tartására vonatkozóan 2011 előtt nem volt országos szintű jogi szabályozás, amelyhez az önkormányzatoknak igazodniuk kellett volna. A Korm. rendelet hatályba lépése óta az önkormányzatok – figyelemmel az Alaptörvény azon rendelkezésére, mely szerint az önkormányzati rendelet nem lehet ellentétes más jogszabállyal – nem hozhatnak olyan állattartási szabályokat, melyek ellentétesek a Korm. rendelettel. Egy példával szemléltetve: a Korm. rendelet a kötelező szájkosárhasználatot kizárólag az egyed jellemzően agresszív magatartásának ismerete esetén írja elő. Ezzel a rendelkezéssel ellentétes, ha az önkormányzat olyan rendelkezést hoz, hogy a belterületén a kutyákat kizárólag szájkosárral lehet sétáltatni, függetlenül attól, hogy az állat jellemzően agresszív viselkedésű-e vagy sem.

Az Ávtv. hatályba lépésétől kezdve megfigyelhető az állatvédelemmel kapcsolatos szabályozás egyre részletesebbé, korszerűbbé válása. A közigazgatási jogban, a büntetőjogban és a szabálysértési jogban is növekszik azon tényállások száma, melyek szankciókat helyeznek kilátásba az állatok védelmét szolgáló rendelkezések megsértőivel szemben. A 2004. évi X. törvény az állatkínzást önálló büntetőjogi tényállásként iktatta be a Büntető Törvénykönyvbe, a 2008. évi LXXXIV. törvény a bűncselekmény minősített esetét állapította meg, míg az állatvédelmi bírságról szóló 244/1998. (XII. 31.) Kormányrendelet megállapította azokat a bírságtételeket, melyeket az állatvédelmi jogszabályokban foglalt rendelkezések megsértőivel szemben lehet alkalmazni.

Hazánkban a közelmúltban további jelentős jogszabályi változások történtek az állatvédelem területén. Mind az Ávtv.-t, mind az egyes állatvédelmi tárgyú rendeleteket, mind pedig a Btk.-t módosították. 2012. január 1-jével hatályba lépett az Ávtv. átfogó módosítása, amely főképpen az ebrendészeti, ebtartási kérdések korszerűsítésére törekedett. Az állatvédelmi jogszabályok módosítása azonban itt nem ért véget, ugyanis 2012. augusztus 1-jével, illetve 2013. január 1-jével átfogó módosításra került a Korm. rendelet is, amely állatvédelmi okokból szintén szigorítja az állattartási szabályokat.

A vonatkozó, fontosabb jogszabályok a Mellékletben találhatóak.

a jó gazda gondossága: az az emberi tevékenység, amely arra irányul, hogy az állat fájára, fajtájára és nemére, korára jellemző fizikai, élettani, tenyésztési és etológiai sajátosságainak, egészségi állapotának megfelelő életkörülményeket biztosítson, és tartási, takarmányozási igényeit kielégítse (elhelyezés, táplálás, gyógykezelés, tisztán tartás, nyugalom, gondozás, kiképzés, nevelés, felügyelet)

állat károsítása: az állat testi épségének, szervezetének, pszichikai állapotának vagy viselkedésének tartós, hátrányos megváltoztatása

állatkínzás (az Ávtv. értelmében): az állat szükségtelen, fájdalmat okozó bántalmazása, vagy olyan hatást eredményező beavatkozás, bánásmód, valamint szükségleteinek olyan mértékű korlátozása, amely tartós félelmet vagy egészségkárosodást okozhat, továbbá az öröklődő betegségben szenvedő – nem kísérleti célra szánt – állategyed tenyésztése, szaporítása

állattartó: az állat tulajdonosa, illetve aki az állatot vagy az állatállományt gondozza, felügyeli, ide tartozhat pl. állatpanzió dolgozója, kutyára ideiglenesen felügyelő barát is

beavatkozás az állaton: az állat fizikai, élettani vagy pszichikai állapotának megváltoztatása

belterület: a település közigazgatási területének helyi építési szabályzatban kijelölt része; jellemzően a település történetileg kialakult, összefüggő, beépített, vagy beépítésre szánt területeit tartalmazza (a település közigazgatási területének belterületnek nem minősülő része külterület)

ebek mérete: a kistestű eb a vonatkozó jogszabályok szerint maximum 20 kg, a közepes testű 20-40 kg, míg a nagy testű eb 40 kg feletti testsúllyal rendelkezik

Kisállat Egészségügyi Könyv (oltási könyv): 2010. január 1-jétől kizárólag új típusú, egységes kialakítású, 16 oldalból álló, egyedileg sorszámozott, könyv formátumú dokumentum használható, melybe fel kell vezetni a tulajdonos és az állat adatai mellett valamennyi oltást, parazita elleni kezelést, fontosabb egészségügyi bejegyzéseket és kezeléseket is, a kezelő állatorvos ezeket bélyegzőlenyomatával és aláírásával hitelesíti

kisállatútlevél: a 2003/803/EK határozatnak megfelelő, EU-ban egységes adattartalmú útlevél, megléte és vezetése az oltási könyvet kiválthatja

közterület: közhasználatra szolgáló minden olyan állami vagy önkormányzati tulajdonban álló földterület, amelyet az ingatlan-nyilvántartás ekként tart nyilván, valamint a közforgalom elől el nem zárt állami, önkormányzati tulajdonú magánút

mikrochip: az eb egyedi azonosítására szolgáló elektronikus transzponder

szolgáltató állatorvos: akinek állatorvosi diplomája van, tagja a Magyar Állatorvosi Kamarának, van érvényes szakmai felelősségbiztosítása és a kamarai tagszervezeténél úgy nyilatkozik, hogy a szolgáltatási tevékenységben részt kíván venni

veszélyes eb: az állatvédelmi hatóság által egyedileg veszélyesnek minősített eb

TARTÁS

Melyek a legfontosabb szempontok a tartási feltételek kialakításánál?

Milyen élettani szükségletekre kell figyelemmel lennünk?

Melyek az állattartó alapvető kötelezettségei?

Milyen együttélési szabályokat kell betartanunk?

Az állattartó köteles a jó gazda gondosságával eljárni, az állat fajtájának, fajtajának és élettani szükségleteinek megfelelő életfeltételekről gondoskodni, azok kialakítása során tekintettel lenni korára, nemére és élettani állapotára. A jó gazda gondossága mindazon állattartói magatartásokat foglalja magában, melyek egy állat jóllétéhez nélkülözhetetlenek. Különösen ezen fogalomkörbe vonható a megfelelő elhelyezés, ellátás, táplálás, valamint a mozgás lehetőségének biztosítása.

Az állat igényeinek megfelelő mozgástér biztosítása kiemelten fontos követelmény a kutyatartás során. A kikötve tartás, valamint az állandó kennelben tartás káros az állat szocializációja szempontjából, ugyanis nemcsak megfosztja a kutyát attól a lehetőségtől, hogy megfelelőképpen beilleszkedjen az emberi és fajtársa környezetbe, de adott esetben a csekély mozgástér miatti monoton módon ismételt mozgások akár szervi elváltozásokhoz, egészségügyi károsodásokhoz is vezethetnek. A kutya számára biztosítani kell a rendszeres és megfelelő társas viselkedés lehetőségét fajtársai, valamint emberek között, mely különösen elvárt a fiatal, növekedő kutyák esetében.

A táplálékot az adott fajtának, az egyed korának és élettani állapotának megfelelő összetételben, mennyiségben, az életkorához és élettani állapotához leginkább alkalmazkodó időközönként kell biztosítani. Általános követelmény, hogy az állat számára a táplálékot és az ivóvizet higiénikus formában adjuk, az ne legyen szennyezett, valamint az itatásnál figyeljünk, hogy ivóvíz minőségű folyadékhoz jusson az állat.

Az állattartó mindenkor gondoskodni köteles az állat megfelelő és biztonságos elhelyezéséről. Attól függetlenül, hogy kutyánkat lakásban vagy a kertben tartjuk, a tartási feltételek kialakításánál mindig figyelemmel kell lennünk arra, hogy az állatok tartási helyén a környezeti viszonyok megfeleljenek azok szükségleteinek valamint, hogy a tartási helyük úgy legyen kialakítva, hogy az ne okozhasson sérülést számukra. Kerülni kell például azokat a berendezési tárgyakat, melyekbe a kutya beszorulhat, amelyek sérülést, mérgezést, vagy más egészségkárosodást okozhatnak. Elhelyezéskor biztosítani kell az egymásra veszélyt jelentő, egymást nyugtalanító állatok elkülönített tartását, mely jogszabályi előírás egyaránt vonatkozik az azonos és különböző fajhoz tartozó egyedekre is. Különböző fajhoz tartozó állatok (pl. kutya és macska) csak akkor tarthatók együtt, ha az állatok egymás testi épségét nem veszélyeztetik, az együtt-tartás idegi megterhelést egyik fajhoz tartozó egyed számára sem okoz, továbbá, ha minden egyed rendelkezik olyan tartózkodási hellyel, ahol zavarás nélkül táplálkozhat és pihenhet. Az agresszív viselkedésű állatokat tilos más állatokkal együtt tartani. Amennyiben azonos ivarú kutyákat tartunk otthon és azok potenciális veszélyt jelentenek egymásra, illetve a környezetükre, gondoskodni kell az állatok elkülönítéséről. A csoportosan tartott állatok esetében a tartási helyet úgy kell kialakítani, hogy mindegyik egyed versengés és agresszió nélkül egy időben hozzáférjen az etető-, itató-, pihenő-, és búvóhelyhez. Fontos továbbá, hogy az elhelyezéskor figyelmet fordítsunk arra is, hogy az állatot ne tartsuk állandó fényben, sötétségben vagy zajban.

A kutyát úgy kell tartani, hogy az lehetővé tegye természetes viselkedését, ugyanakkor a környező lakóközösség kialakult élet- és szokásrendjét tartósan és szükségtelesen ne zavarja. A kutyatartás során nem csak kedvencünkre és annak jóllétére kell figyelmet fordítanunk, hanem a társadalmi együttélés kölcsönösen kötelező szabályai szerint embertársainkra is. Ügyeljünk arra, hogy kutyánkat a – másokat fölöslegesen és általában nagyon zavaró – ugatásról feltétlenül szoktassuk le. Ehhez adott esetben szakemberek segítségét is igénybe vehetjük. Vannak fajták, melyek esetében nagyobb

valószínűséggel számíthatunk rendszeresebb ugatásra – pl. puli –, ezért amikor azon gondolkodunk, hogy kutyát vásárolunk vagy fogadunk örökbe, mindenképpen tartsuk szem előtt, hogy egy fajta vajon mennyire alkalmas arra, hogy lakóközösségben éljen. A kutya ürülékét mindig szedjük össze, ezzel is a minimumra csökkentve szomszédaink zavarását.

ELHELYEZÉS

Tilos kistestű ebet 10 m²-nél, közepes testű ebet 15 m²-nél, nagy testű ebet 20 m²-nél kisebb területen tartósan tartani, valamint a tartósan csoportosan tartott ebek esetén számukra egyedenként legalább 6 m² akadálytalanul használható területet kell biztosítani. Nem minősül csoportos tartásnak a szuka együtt tartása a kölykeivel, azok hat-hetes koráig. Ezek az előírások jelenleg nem vonatkoznak az állatmenhelyekre, illetve a hatósági megfigyelés alá vont ebekre. Lényeges, hogy amikor lakásunkba kutyát választunk, a fentiekre mindig legyünk figyelemmel, azonban az előírt alapterület biztosítása esetén sem lehet mellőzni a napi többszöri sétát, biztosítva ezzel a szabad mozgás és a társas viselkedés lehetőségét. A kutyakölyköket nyolchetes korukig anyjukkal kell tartani.

A szabadban tartott állatok számára biztosítani kell olyan helyet ahol azok „veszély” esetén, valamint az időjárás káros hatásaival és az egészségre ártalmas hatásokkal szemben védelmet találnak. Az időjárás viszontagságaival szemben kutyánk számára biztosítsunk olyan helyet, ahova be tud vackolni. Ideális megoldás egy szigetelt kutya-ház, melyet érdemes magasabb alapzatra helyezni, hogy a csapadékvíz ne folyhasson be a házba, illetve az ne tudjon átnedvesedni, valamint a házat megfelelően szigeteljük, és szereljük fel „ajtóval”, mely védi az állatot a szélről. A napi táplálékadagot télen érdemes megemelni, vagy magasabb energiatartalmú tápra váltani. Az ivóvizet cseréljük többször naponta, nehogy befagyjon. A hosszú szőrű fajtáknak a tél általában nem jelent különösebb megterhelést, azonban a rövid szőrű kutyák megfelelően szigetelt kutya-ház nélkül nem tarthatók kint, és ha a hőmérséklet huzamosabb ideig fagyponthoz marad, érdemes őket fűtött helyre beengedni éjszakára. Télen az udvart, utcát lehetőség szerint homokkal, fűrészpórral, hamuval szórjuk le, ugyanis az nem marja ki a kutyák talpát, mint a síkosságmentesítésre használt útszóró só.

Ahogy a nagy hideg, úgy a nagy meleg is fokozott veszélyt jelenthet kedvenceinkre, ha nem készülünk fel rá kellőképpen. A nyári melegben biztosítsunk kutyáknak a kertben olyan árnyékos helyet, ahová elhúzódhat a tűző nap elől, a házat is tegyük olyan helyre, ahol nem melegszik fel, valamint mindig álljon rendelkezésére megfelelő mennyiségű és minőségű tiszta ivóvíz. Amennyiben lehetőségünk van rá, a sétáltatást reggel, valamint este a hűvösebb időszakokban végezzük. A nyári időszakban kutyánkat soha ne hagyjuk az autóban, még akkor sem, ha csak 1–2 perces dolgunk akad!

Ha az állat beteg vagy sérült, haladéktalanul, illetve szükség szerint állatorvosi ellátásban kell részesíteni, az állatorvos útmutatásának, az esetleges speciális igényeinek megfelelően kell ellátni, szükség esetén pedig elkülönítetten kell elhelyezni.

Az állattartónak gondoskodnia kell az állat igényeinek megfelelő rendszeres, de legalább napi egyszeri ellenőrzéséről. A jogszabály a kötelezettség minimumát írja elő, és azt szolgálja, hogy hosszabb ideig ne maradhassanak az állatok felügyelet (étel, ivóvíz, menedék, szükség esetén állatorvosi ellátás) nélkül. Ez különösen fontos lehet például telepi őrutyák esetében. Természetesen az időjárási körülmények nagyban befolyásolják a szükséges ellenőrzés gyakoriságát, ennek megfelelően melegben, illetve hideg idő esetén is többször kell ellenőrizni az állattartás körülményeit (legyen folyamatosan elérhető tiszta ivóvíze, az ne fagyjon be, szabadon tudjon mozogni a rendelkezésére álló területen, esetleges sérülés mielőbb ellátásra kerüljön stb.).

A fentiekén túlmenően az állattartó gondoskodni köteles az állat szakszerű gondozásáról. A szakszerű és jogkövető gondozás fogalmkörébe esik kutya esetén a mikrochippel történő egyedi megjelölése, valamint az eb életkorának megfelelő veszettség elleni oltás megléte és széles spektrumú féreghajtó szerrel történő kezelése. Ezen túlmenően nem kötelező ugyan, de indokolt az egyéb fertőző betegségek elleni védőoltások beadatása is, melyekkel számos, gyakran előforduló megbetegedés megelőzhető. Az eb tartójának meg kell akadályozni azon ebek szaporodását, amelyek örökletes elváltozásban szenvednek. Ennek legjobb módja az ivartalanítás.

2013. január 1-jétől minden 4 hónaposnál idősebb eb csak transzponderrel – bőr alá ültetett mikrochippel – megjelölve tartható. A transzponderrel történő megjelölés – kortól függetlenül – az ebek forgalmazásakor, illetve tulajdonjoguk forgalmazásának nem minősülő, más módon történő átruházásakor szintén kötelező, mely előírás betartását a jegyző és az állat-egészségügyi hatóság ellenőrizheti.

Az állat örökbefogadóját terheli a megjelölés költsége az állatmenhelyről, ebrendészeti telepről, állatvédelmi szervezettől örökbefogadott eb esetén.

A mikrochippel megjelölt eb tulajdonosának, tartási helyének megváltozása, vagy az állat elpusztulása esetén az eb tartója az adatváltozást 8 napon belül köteles a szolgáltató állatorvossal az országos elektronikus eadatbázisban regisztráltatni. Az adatbázisba történő regisztráció, valamint az adatbázisban regisztrált eb adatának megváltozása miatt történő adatmódosítás díjmentes.

Az ebtartó köteles minden három hónaposnál idősebb ebet veszettség ellen beoltatni az alábbiak szerint: a három hónapos kort elérteket 30 napon belül, az első oltást követően 6 hónapon belül, ezt követően pedig évente. A veszettség ellen történő immunizálás során az ebet széles spektrumú féreghajtó szerrel is kezelni kell.

Veszettség ellen csak mikrochippel ellátott kutya oltható. Ha a kutya nem kapja meg az életkorának megfelelően előírt veszettség elleni védőoltást, akkor az állatvédelmi hatóság adott esetben szankció kiszabása mellett elrendelheti a kutya hatósági megfigyelését, beoltatását, valamint, amennyiben még nem történt meg, a mikrochip beültetését. Az oltási könyvet meg kell őrizni, sétáltatásnál a kutya vezetője köteles azt magánál tartani, illetve tulajdonátruházás esetén az új tulajdonosnak azt át kell adni. Az oltási könyv megrongálódása, elvesztése esetén az oltást végző állatorvostól 8 napon belül az oltási könyv pótlását kell kérni.

SÉTA

A kedvtelésből tartott állat ürülékét az állattartó a közterületről mindenkor köteles eltávolítani. Aki erről nem gondoskodik, köztisztasági szabálysértést követ el. Kutyaik iránt közömbös vagy kifejezetten állatbarát embereket is kutyaellenessé tehetünk, ha ezt az egyszerű együttélési szabályt nem tartjuk tiszteletben. **Az ebek vezetéséhez használt eszközöknek az állatra történő rögzítésére nyakörv vagy hám használható oly módon, hogy az az állat testi épségét, egészségét ne veszélyeztesse.** A kutya testalkatának és méreteinek megfelelő nyakörvet, hámot válasszunk, az ne legyen túl vékony. **Belterület közterületén – kivéve az ebek futtatására kijelölt területet – ebet csak pórázon lehet vezetni, valamint közterületen ebet csak olyan személy vezethet, aki az eb irányítására, kezelésére és féken tartására képes.** E körben fontos megjegyezni, hogy legyen a kutyánk bármilyen jól nevelt és szofizált, az állatvédelmi jogszabályok a pórás használatát közterületen kötelezővé teszik, melynek be nem tartása szankciót vonhat maga után.

Közterületen az eb tulajdonosának biztosítania kell továbbá, hogy az eb sem más állatot, sem embert harapásával ne veszélyeztethessen.

Bár szájkosarat használni az előbbieken felsorolt előírások végrehajtása érdekében – ha törvény, kormányrendelet vagy miniszteri rendelet a szájkosár használatát nem írja elő – kizárólag az egyed jellemzően agresszív magatartásának ismerete esetén kell alkalmazni, amennyiben az eb viselkedését még nem ismerjük, illetve csak így tudjuk biztosítani, hogy más állatot vagy embert ne veszélyeztessen.

Közforgalmú közlekedési eszközön kötelező a szájkosár és a póráz használata, ellenkező esetben a kutyát vezető személy szabálysértést követ el. Természeti és védett természeti területen, vadászterületen nem szabad az ebet póráz nélkül elengedni, kóborolni hagyni, ezzel ellentétes magatartás szintén szabálysértésnek minősül.

SZÖKÉS MEGAKADÁLYOZÁSA

Az állattartó mindenkor gondoskodni köteles az állat szökésének megakadályozásáról. Kutyánk életterének kialakításakor a biztonságos, szökésmentes elhelyezésre is nagy gondot fordítsunk mind kedvencünk, mind az emberek védelme érdekében. Ennek elmulasztása esetén a szükséges építési munkák elvégzésére (kerítés építése, megfoltozása, pótlása stb.) kötelezhet az állatvédelmi hatóság. Ügyeljünk rá, hogy a kerítést úgy alakítsuk ki, hogy azon a kutya ne férjen át, illetve az alatt ne tudja „átásni” magát, és átugorni se tudja. **A jelenlegi jogszabályi környezet ugyan lehetővé ad arra, hogy a szökésmentes tartást az idő egy részében „láncon tartással” kivitelezzük, de ez semmiképp nem tekinthető ajánlottnak, hiszen 2016. január 1-jétől az ebek tartós kikötve tartása tilos.** Alkalmankénti megkötés esetén is oda kell figyelni arra, hogy megkötve tartott állat számára is biztosítsuk a zavartalan pihenés és sérülésmentes mozgás, valamint a folyamatos ivóvízellátás lehetőségét. A lánchossz megválasztásánál figyelembe kell venni a kutya méretét. Általánosságban elmondható, hogy egy kistestű kutyának (pl. tacsó) 4 m, egy közepes természetűnek (pl. golden retriever) 6 m és egy nagy testűnek (pl. komondor) legalább 8 m lánchosszban kell gondolkodni. Ügyeljünk arra, hogy az állat mozgásigényét legalább naponta egyszer úgy is kielégítsük, hogy a láncról levéve megfuttatjuk, sétálunk vele. Láncon tartás esetén fontos továbbá figyelmet fordítani arra, hogy a lánc egy olyan nyakörvhöz legyen erősítve, mely nem okoz fájdalmat, sérülést az állatnak, valamint rendszeresen ellenőrizzük, hogy szükséges-e méretét állítani. Figyeljünk oda, hogy a lánc ne tudjon pl. egy fatörzsre feltekerni, valamint a kutya elérje az ivóvizét, a házat, az árnyékos pihenőhelyét. Ha körülményeink nem teszik lehetővé a kutya szabadon tartását, akkor célszerű inkább a futólánchos időszakos megoldást alkalmazni. **Alapelveként elmondható, ha a körülményeink csak a kutya láncon tartását teszik lehetővé, akkor ne tartsunk kutyát!**

Az állatban félelmet keltő, erős fény- vagy hanghatással járó tevékenységek, időjárési jelenségek teljes időtartama alatt, különösen az év azon szakában, amikor a polgári célú pirotechnikai tevékenységekről szóló 173/2011. (VIII.24.) Korm. rendelet szerinti pirotechnikai termékek engedély, bejelentés nélkül is felhasználhatók, az állat tartójának gondoskodnia kell az állat félelmében történő elszökésének megakadályozásáról és törekednie kell az állat megnyugtatására. Ezen előírás többek között a szilveszteri, valamint az augusztus 20-án megtartott állami ünnepünk során alkalmazott pirotechnikai eszközök hangjának kutyákra kifejtett káros hatásait hivatott tompítani. Bár a petárda használata mindig tilos, valamint a hasonló hanghatással járó rendezvényekre bejelentési kötelezettség érvényes, számos esetben tapasztalható, hogy az előírásokat sokan nem tartják be, ezért kiemelten fontos figyelni az erre érzékeny ebek esetében. A tűzijáték, valamint a petárda robbanása menekülési ösztönt vált ki a kutyákból, ugyanis ezek a zajok riasztóak számukra. A fenti két időszakban rengeteg kutya szökik el otthonról, a szerencsésebbje valamilyen úton-módon hazatalál, kevésbé szerencsés társaik jobb esetben menhelyen lelnek befogadásra, rosszabb esetben az úttestre kiszaladva éri őket baleset, veszélyeztetve saját életük mellett

a szabályosan közlekedő embereket is. Annak érdekében, hogy megakadályozzuk kedvencünket abban, hogy félelmében elszökjön otthonról, az alábbi elővigyázatossági intézkedéseket tehetjük:

- A kertben lakó kutyákat tűzijáték használatának kezdete előtt már vigyük be olyan zárt helyre, ahol kevésbé hallja a benne félelmet keltő zajokat, illetve ügyeljünk arra, hogy erre a területre ne dobhassanak be petárdát az utcáról.
- Ha tisztában vagyunk vele, hogy kutyánkat meg fogja viselni ez az időszak, kérhetünk előre nyugtató hatású készítményt az állatorvostól. Amennyiben emellett a módszer mellett döntünk, fontos, hogy csak orvosi útmutatás szerint és a lehető legkisebb mennyiségű nyugtatóval csökkentjük a kutya félelemérzetét.
- Ha nem akarunk gyógyszert használni, sokaknál bevált módszer, hogy a kutya hátát betakarjuk egy takaróval, melynek végeit a hasa alatt áthajtjuk, így biztosítva azt, hogy az állat egy biztonságos környezetben érezze magát
- Célszerű, ha sötétedés után a kutyánkat már nem visszük ki sétálni, de amennyiben ezt nem tudjuk a sötétedés előtt kivitelezni, akkor fokozottan figyeljünk arra, hogy – legyen bármilyen jól nevelt és szófogadó a kutyánk – csak és kizárólag pórázon vezessük, a nyakörvet pedig úgy adjuk rá, hogy abból ne tudja kitépni magát félelmében. Bár nem csak a petárdázások alkalmával hasznos, de ezen időszakban különösen célszerű, ha a kutya nyakörvére egy telefonszámmal ellátott bilétát vagy kapszulát teszünk, hogy ha mégis bekövetkezik a baj, több esélye legyen mielőbb hazakerülni.
- Amennyiben tudjuk, hogy kutyánk nehezen viseli a tűzijáték és a petárdák zaját, lehetőleg ne hagyjuk otthon egyedül.
- Felhangosított TV, rádió, vagy lejátszott zene segíthet elnyomni a riasztó hangokat.
- A kutyában elhelyezett mikrochippel kapcsolatosan az adatbázisba regisztrált adataink legyenek aktuálisak (különösen: tulajdonos név, elérhetőség)!
- Amennyiben nem tudunk otthon maradni kutyánkkal, jó megoldás lehet a nyugodt, csendes helyen levő kutyapanzióban történő elhelyezés is.

Mi a kötelezettségek, fogalmak tartalma?

Mi az egyes jogágak kapcsolata?

Az állatnak tilos indokolatlan vagy elkerülhető fájdalmat, szenvedést vagy sérülést okozni, az állatot károsítani, így különösen az állatot nem szabad:

- a) kínozni,
- b) emberre vagy állatra uszítani, illetőleg állatviadalra idomítani,
- c) kényszerszertakarmányozásra fogni (kivéve az egészségügyi megfontolásból való kényszerű táplálás esetét),
- d) a kíméletét nem biztosító módon mozgatni és szállítani, elhelyezni,
- e) a teljesítőképességét felismerhetően meghaladó teljesítményre kényszeríteni,
- f) természetellenes és önpusztító tevékenységre szoktatni.

A fenti felsorolás példálózó jellegű, vagyis nem kizárólag ezeket a magatartásokat tilos elkövetni, hanem a meghatározott eredménnyel járó valamennyi tevékenység szankcionálandó.

A kedvtelésből tartott állatokkal kapcsolatosan általános elvárás a kíméletes bánásmód.

Általános jelleggel tilos az állatviadallal kapcsolatos valamennyi tevékenység, így az állat fizikai, pszichikai állapotának olyan megterhelése, küzdelemre készítése egy másik állattal vagy emberrel, amely sérülést vagy halált okozhat. Tilos továbbá az állatviadal szervezése, tartása, továbbá az állatviadalra fogadás szervezése, az állatviadalon való közreműködés, részvétel, fogadáskötés, állatviadal céljára állatot tartani, tenyésztetni, kiképezni, idomítani, más személynek átadni vagy forgalmazni, továbbá építményt, földterületet, egyéb helyet, anyagi eszközt más rendelkezésére bocsátani.

Az ember környezetében tartott állat, valamint a veszélyes állat tulajdonjogával, tartásával felhagyni nem szabad. Az állat elűzése, elhagyása vagy kitétele tilos.

Ez a rendelkezés elsősorban, az állattartó erkölcsi fogantatású kötelezettségét hivatott jogilag is megalapozni, mivel az emberi környezethez szokott állat önmagá eltartására képtelen, ezért gondozása és felügyelete az állattartó kötelezettsége. A veszélyes állat mind a környezetet, mind az emberek testi épségét veszélyeztetni megfelelő felügyelet nélkül. Ennek értelmében az előírás megsértésének minősül például a megunt teknős csatornába, természetes tóba helyezése, vagy a madárpók játszótéren történő elengedése.

Fontos megjegyezni, hogy a fenti szabály a Btk. 244. §-ban, az állatkínzás tényállásában is szerepel, nem csak az Ávtv-ben.

Orvosi beavatkozások az állaton

Az állaton fájdalommal vagy károsodással járó beavatkozást – az állat érdekében szükséges azonnali beavatkozások kivételével – kizárólag szakirányú végzettséggel, illetve az állattartók körében szokásos beavatkozás esetében csak gyakorlattal rendelkező személy végezhet. Kivételt kizárólag az állat érdekében szükséges azonnali beavatkozások jelentenek. Érzéstelenítés nélkül csak akkor lehet elvégezni a beavatkozást, ha maga az érzéstelenítés, az ahhoz szükséges rögzítés minimum akkora fájdalommal járna, mint maga a beavatkozás.

Az állaton továbbá minden olyan beavatkozást el kell végezni, amelynek elmulasztása az állat fájdalmát, szenvedését idézi elő, az állatnak sérülést okoz, vagy az állat károsodásához vezet.

Az állaton küllemének megváltoztatása érdekében, továbbá más, nem az állat egészsége vagy későbbi egészségkárosodásának megelőzése céljából történő sebészeti beavatkozás – bizonyos kivételektől eltekintve – nem végezhető. Kivételek minősül a farokkurtítás az eb hét napos koráig. A farokkorrekciót bizonyos lakásban tartott fajták (pl. vizsla) esetében indokolt lehet elvégezni, ugyanis a kutya szűk helyen való tartása során a farok rendszeresen megsérülhet, azonban állatvédelmileg erősen kifogásolható a beavatkozás elvégzése akkor, ha az csupán szépészeti célokat szolgál. Itt fontos megjegyezni, hogy a jogszabály a fülkorrekciót nem teszi lehetővé, mivel ez a műtét sokkal kockázatosabb lehet az állat egészségére nézve, ugyanakkor a beavatkozás mértékével arányban álló egészségügyi előnnyel nem jár.

Természetesen kivételt képez a fenti szabály alól az ebek ivartalanítása is, amely a nem kívánt szaporulatok megelőzésének legbiztosabb módja.

Az eb életének kioltása

Kizárólag végső megoldásként alkalmazható, a törvényben meghatározott esetekben és feltételek fennállása esetén.

Az állat életét csak elfogadható ok vagy körülmény fennállta esetén lehet kioltani. Elfogadható oknak, körülménynek minősül különösen a gyógyíthatatlan betegség, illetve sérülés, a fertőző betegségek felszámolása, valamint az azok ellen való védekezés, a másként el nem hárítható támadás megakadályozása, a tudományos kutatás, az állomány szabályozás, valamint közegészségügyi veszély elhárítása.

Az egységes bírósági gyakorlat szerint önmagában azért, mert az állat kóbor, nem állapítható meg az élete kioltásának szükségessége.

Általánosságban elmondható, hogy az állat életének kioltása – bizonyos esetek kivételével – csak kábítás után történhet.

Eb által okozott fizikai sérülés, eb veszélyesnek minősítése és a veszélyes eb tartása

2011-ben jelentős módosításon esett át az Ávtv., valamint az annak végrehajtására kiadott vonatkozó Korm. rendelet, mely alapvető változást hozott a veszélyes ebek vonatkozásában. A korábbi szabályozással ellentétben már nem lehetséges az ebek fajtájából adódó („pitbull rendelet”) ab ovo veszélyessé minősítése, az ebeket ettől az időponttól kezdve fajtától függetlenül, csak egyedileg minősítheti veszélyesnek az állatvédelmi hatóság, a jogszabályi feltételek fennállása esetén.

Ha az eb kutyának, egyéb állatnak, embernek sérülést okoz, a járási állat-egészségügyi hatóság köteles vizsgálni a sérülés keletkezésének körülményeit, különösen a sérült ember vagy állat magatartását, szükség esetén az ebek viselkedésének megítélésében jártas szakértő bevonásával.

A jogkövetkezmények a következők lehetnek:

- írásos figyelmeztetés,
- eb közterületen vezetése során szigorúbb szabályok betartására kötelezés,
- szigorúbb tartási feltételek kialakítására kötelezés,
- képzés elvégzésére kötelezés,
- eb ivartalanításának elrendelése,
- eb veszélyesnek minősítése,
- eb életének kioltása.

A járási állat-egészségügyi hatóság az ebet egyedileg akkor minősítheti veszélyesnek, amennyiben az fizikai sérülést okozott és fennállnak a veszélyessé minősítés jogszabályi feltételei, vagy az állat fizikai vagy pszichikai állapota alapján feltételezhető, hogy az embernek fizikai sérülést okozhat, és ez a veszélyhelyzet kizárólag az eb veszélyesnek minősítésével hárítható el. Ebben az esetben kötelező bevonni az eljárásba az állatvédelmi hatóság által nyilvántartásba vett, ebek viselkedésének megítélésében jártas szakértőt. A veszélyessé nyilvánítási eljárás során kötelező az eb magatartás- zavarára irányuló állatorvosi vizsgálatot végezni. Az eb egyedi veszélyessé minősítését a település jegyzője is kérheti az állatvédelmi hatóságtól.

A veszélyessé nyilvánítás következményei a következők:

- a veszélyessé minősített ebet tartani kizárólag az állatvédelmi hatóság által kiadott engedéllyel, meghatározott feltételekkel és módon, ivartalanítva és elektronikus azonosítóval megjelölve lehet,
- a tartási engedélyért, mely a kiállításától számított 2 évig érvényes, külön jogszabályban meghatározott összegű díjat kell fizetni. A kérelmet az eb tulajdonosa, vagy az eb tartója a tulajdonossal együtt nyújthatja be a veszélyessé nyilvánító döntés jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül. A kérelem kötelező tartalmát és a csatolandó mellékleteket, a kiadás és a visszavonás feltételeit jogszabály határozza meg. A veszélyessé minősítést követő 60 napon túl az eb már csak engedély alapján, az abban meghatározott feltételekkel és körülmények között tartható! A tartási engedélyt az eb tartója ellenőrzés esetén köteles bemutatni.
- a veszélyessé nyilvánított eb polgári jogi szempontból vadállatnak minősül, így az általa okozott kár tekintetében szigorúbb szabályok érvényesülnek,
- tilos
 - szaporítani, tenyészteni – még véletlen szaporulat sem lehet,
 - kiállítani, versenyeztetni,
 - őrző-védő feladatokra tartani, képezni, alkalmazni,
 - az országba behozni, kivinni,
- az állatvédelmi hatóság nyilvántartást vezet az eb tulajdonosáról, a felügyeletét ellátó személyről és az eb adatairól,
- az eb tulajdonosát terhelik a következő, jogerős határozattal elrendelt cselekmények költségei: ivartalanítás, mikrochip beültetés (ha még nem történt meg), elkobzás, szállítás, tartás, eb életének kioltása.

A veszélyes eb szigorúbb tartási feltételei, melyek megtartását a járási állat-egészségügyi hatóság ellenőrzi, a következők:

- a nyakörvön minimum 5 cm átmérőjű, korong alakú jelzés elhelyezése kötelező, „Veszélyes!” felirattal, az eb és tartója adataival,

- zárt, elkerített helyen kell tartani, ahonnan felügyelet nélkül nem tud sem közterületre, sem szomszédos magánterületre átjutni, valamint sérülést okozni sem állatnak, sem embernek,
- a tartásra szolgáló ingatlan be- és kijáratain jól látható és olvasható „Vigyázat! Veszélyes eb!” feliratot és támadó kutyát ábrázoló grafikát kell elhelyezni,
- közterületen vezetni, tömegközlekedési eszközön szállítani csak harapást megakadályozó szájkosárral és maximum 2 méter hosszú, nem kihúzható pórázon, kibújást megakadályozó nyakörvvel lehet,
- csak a tartási engedélyben megjelölt személy felügyelete alatt lehet, még ideiglenesen sem adható át másnak,
- átruházáskor az új tulajdonosnak új tartási engedélyt kell kérnie,
- 24 órán belül kötelező bejelenteni a járási állat-egészségügyi hatóságnak az eb tulajdonjogának átruházását, elpusztulását, elvesztését.

A veszélyes eb tartásával kapcsolatos kötelezettségek megszegése mind a Btk. 359. § szerint, mind a közigazgatási jogban jogellenes magatartásnak minősül!

Az állatvédelmi hatóság a következő esetekben rendeli el a veszélyes eb életének kioltását:

- amennyiben az halálos kimenetelű sérülést okoz embernek, és az ebek viselkedésének megítélésében jártas szakértő megállapítja, hogy az eb viselkedése egyértelműen a sérülés okozására irányult,
- a veszélyesnek minősítő határozat jogerőre emelkedését követő 15 napon belül nem kérelmezik az eb tartásának engedélyezését,
- a tartási engedélyében meghatározott biztonságos tartási feltételek az engedélyben előírt határidőig, de legkésőbb az engedély kiadásától számított 30. napig nem teljesülnek,
- az eb ivartalanítása és elektronikus transzponderrel való megjelölése a tartási engedély kiadásától számított 30 napon belül nem történik meg, az eb a tartási engedélyben meghatározott biztonságos tartási feltételek teljesítéséig embernek fizikai sérülést okoz, az ebre vonatkozó tartási szabályokat megszegik, és emiatt az eb embernek fizikai sérülést okoz, az ebet az engedélyezett tartási helyen, és az ebtartó felügyeletén kívül fogják be második alkalommal, vagy annak tulajdonosa vagy az ebtartó ellen indított büntető- vagy szabálysértési eljárás során az állatot jogerős határozattal elkobozzák.

Az állatvédelmi hatóság elrendelheti az eb életének kioltását, amennyiben az súlyos vagy maradandó sérülést okoz embernek, tartója 14 napon belül nem válik ismertté, viselkedésproblémáinak megfelelő kezelése nem biztosított, és az ebek viselkedésének megítélésében jártas szakértő megállapítja, hogy az eb viselkedése egyértelműen a sérülés okozására irányult.

Az állatvédelmi hatóság az eb azonnali elkobzását, elszállítását és megfelelő helyen való tartását, valamint (annak hiányában) elektronikus transzponderrel való megjelölését

- a) rendelheti el, amennyiben az súlyos vagy maradandó kimenetelű sérülést okoz embernek;
- b) rendeli el, amennyiben az halálos kimenetelű sérülést okoz embernek, vagy amennyiben az ebtartó veszélyes eb tartási engedélyét visszavonják.

Kutyák utaztatása

Csakúgy, mint az emberek tagállamok közötti vagy EU-n kívüli országokba irányuló mozgására, a kedvtelésből tartott állatokra is vonatkoznak bizonyos EU-s, valamint nemzeti jogszabályok, melyeknek meg kell felelniük az utaztatás során, történjen az bármilyen közlekedési eszközzel. Az utazás megkezdése előtt tájékozódni kell a célország és a tranzitország(ok) illetékes hatóságainál, hogy a következő egységes szabályokon túl milyen feltételekhez kötik az állatok beutaztatását.

A kutyák, macskák és vadászgörények tagállamok közötti mozgatásának feltétele, hogy az állatok rendelkezzenek az egyértelmű azonosításukat szolgáló mikrochippel, érvényes veszettség elleni védőoltással, valamint az Európai Unió által elfogadott formátumú kisállatútlevéllel. Ezek mindegyike szolgáltató állatorvostól kérhető. A veszettség elleni védőoltás akkor tekinthető érvényesnek, ha az állat az oltást megelőzően már rendelkezett mikrochippel, továbbá a leghamarabb három hónapos életkort betöltött állat első alkalommal történő vakcinázása esetén az annak beadásától számított 21 napos várakozási idő letelt, ugyanis ennyi idő szükséges ahhoz, hogy a megfelelő védettség kialakuljon. Nemzeti jogszabályunkban foglaltak értelmében a veszettség elleni védőoltást évente meg kell újítani az érvényesség fenntartása érdekében. Amennyiben ez nem történik meg, az egy éven túl beadott oltást ismét elsődlegesnek kell tekinteni és csak 21 nap elteltével kezdhető meg az utaztatás.

Az Egyesült Királyságba, Írországba, Finnországba és Máltára a kutyák, macskák és görények beléptetésének további feltétele szintén állatorvos által történő – *Echinococcus multilocularis* elleni – kezelés (féreghajtás), melyet a tervezett belépés előtt legfeljebb 120, de legalább 24 órával kell elvégezni. Az útlevélben a következőket kell feltüntetni: a féreghajtó készítmény neve és gyártója, mellyel az állatot kezelésben részesítették, a kezelés időpontja (dátum, óra, perc). Mindezt az állatorvosnak pecsétjével és aláírásával hitelesítenie szükséges.

Abban az esetben, ha kedvencünkkel elhagyjuk az Európai Unió területét, a fentiek teljesítésén túl, tájékozódniuk kell, hogy a tranzit- illetve a célországok szerepelnek-e az 577/2013/EU rendelet II. Mellékletének 1. és 2. részében található felsorolásban. Amennyiben állatunkkal olyan országot érintünk az utaztatás során, mely nem található meg a listán (mint pl. Szerbia, Ukrajna), azaz veszettség szempontjából aggályosnak minősül, az állatot veszettség vírus elleni ellenanyag-tartalom kimutatására irányuló vizsgálatnak kell alávetni, amelynek elvégzéséhez szintén szolgáltató állatorvos közbenjárása szükséges. Az eljárás során az érvényes veszettség elleni védőoltással rendelkező, vagy az elsődleges veszettség elleni védőoltásban részesült állattól a vakcinázás után legalább 30 nappal vért vesznek és az Európai Unió által akkreditált NÉBIH Állategészségügyi Diagnosztikai Igazgatóság laboratóriumába küldik a mintát a vér ellenanyag szintjének meghatározásának céljából. Az eredmény akkor tekinthető kedvezőnek, ha a szérum ellenanyag tartalma legalább 0,5 NE/ml. Az eredményt közlő dokumentumot csatolni kell az útlevélhez, valamint az alapján az állatorvos bejegyzi a kedvező eredmény tényét.

Amennyiben a tulajdonos a kedvencével veszettség szempontjából aggályos országba utazott és nem rendelkezik kedvező vizsgálati eredménnyel, nem léptethető vissza az Európai Unió területére mindaddig, amíg el nem végezteti a vizsgálatot akkreditált laboratóriummal, továbbá kedvező eredmény esetén is csak a vérvételtől számított 3 hónapos várakozási idő letelte után kezdheti meg a kedvence utaztatását.

Az eredményes vérvizsgálatot követően nem szükséges a szérum ellenanyag tartalmának kimutatását megismételni a jövőben, ha az ellenanyag kimutatást követően a veszettség elleni vakcinázást évente (érvényességi idején belül) rendszeresen megújítják, és ezt az állattartó oltási könyvvel vagy kisállatútlevéllel bizonyítani tudja.

Ha kedvencünk még nem rendelkezik útlevelemmel, azt a szolgáltató állatorvos az állat oltási könyvébe bejegyzett adatok alapján kiállítja. Az oltási könyvet az utazás során együtt kell kezelni az útlevelemmel.

A nem kereskedelmi célú utaztatás feltétele a fentiekén túl, hogy az állatot az útlevelemben feltüntetett tulajdonosnak vagy a tulajdonos által írásban megbízott természetes személynek kell kísérnie, valamint az állatok száma nem haladhatja meg az ötöt. Kivételt a 6 hónaposnál idősebb állatok képeznek, ha az utaztatás célja versenyen, kiállításon, sportrendezvényen való részvétel, vagy erre történő felkészülés.

Tekintettel arra, hogy a szabályok időről-időre módosulnak, a hatályos előírások megismeréséhez ajánljuk a következő oldalakat: www.portal.nebih.gov.hu/web/guest/-/kedvelesbol-tartott-allatok_utaztatasa-vonatkozó-tajekoztato és www.ec.europa.eu/food/animals/pet-movement/eu-legislation_en. Nem jogszabály, de hasznos ismerni a Nemzetközi Légifuvarozási Szövetség (IATA) élő állatokra vonatkozó előírásait (31. kiadás 2004.10.01.).

A kutya mint dolog

A Polgári Törvénykönyv (a továbbiakban: Ptk.) rendszerében dolognak minősülnek a birtokba vehető testi tárgyak. A dologra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni az állatokra is, a természetüknek megfelelő eltéréseket megállapító törvényi rendelkezések figyelembe vételével.

A kutya és az általa okozott kár

A Ptk. 6:562. §-a értelmében az állattartás körében okozott kárért az állattartó felel, kivéve, ha bizonyítja, hogy az állat tartásával kapcsolatban felróhatóság nem terheli.

Felróhatóságon az értendő, ha valaki nem úgy jár el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható. Az irányadó bírósági gyakorlat szerint az állat által okozott kárért való felelősség elbírálása során nemcsak a közvetlen felügyelettel, őrzéssel kapcsolatos feladatok ellátásának, hanem a tartás összes feltételének jelentősége van. Ennek megfelelően figyelembe kell venni az elhelyezés technikai feltételeit, az állatok megfelelő elkülönítését, azt, hogy a felügyeletet kellő számú személy látta-e el stb. Ha az állattartó telepén a felügyeletet alkalmi megbízott látja el, az ő magatartását úgy kell értékelni, mintha a felügyeletet maga az állattartó látná el.

A veszélyes eb kivételt képez ugyanakkor, mivel vadállatnak tekintendő, ezért szigorúbb szabályok vonatkoznak mind a tartására, mind az általa okozott kárra. A Ptk. LXVIII. fejezete, a fokozott veszéllyel járó tevékenységgel kapcsolatos rendelkezések szerint a veszélyes eb tartója csak akkor mentesül a kártérítési felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt olyan elháríthatatlan ok idézte elő, amely e fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívül esik. A felelősség korlátozására vagy kizárására kizárólag a dologban okozott károk esetében van lehetőség. Főszabályként az állattartónak nem kell megtérítenie azt a kárt, amely a károsult felróható magatartásából származott.

A Ptk. XXVI. címében foglalt rendelkezések alapján természetesen a kutyaiban jogellenesen okozott teljes kárt köteles a károkozó megtéríteni. A kötelezettség alól akkor mentesül, ha sikerrel bizonyítja, hogy magatartása nem volt felróható.

A talált kutya

A megtaláló kötelezettségeit mind a Ptk., mint a Btk. rögzíti, ennek megfelelően a találonak mindent meg kell tennie annak érdekében, hogy a dologt a tulajdonosa, elvesztője, más átvételre jogosult személy visszakaphassa, vagy ezen személyek haldéktalan értesítésével, vagy a hatóságnak az előírt módon, az általa ismert és lényeges körülmények közlése mellett történő átadásával.

A fenti általános szabályokon felül azonban az állat, ezen belül is a kutya befogására speciális szabályok vonatkoznak, így elsődlegesen ezek alkalmazandóak.

Aki ebek befogásával, tartásával foglalkozik, vagy akit jogszabály kötelez erre, *minden rendelkezésére álló eszközzel köteles* megkísérelni a tulajdonos értesítését az állat befogásáról a befogást követő 15 napon belül!

Ha az állat tulajdonosa:

- ismertté válik, akkor köteles az állatot visszavenni, és megtéríteni a befogással, elhelyezéssel kapcsolatos költségeket. Az állatvédelmi hatóság az állatot elkozza és a tulajdonost a költségek megtérítésére kötelezi, ha a tulajdonos az állatot nem veszi vissza, vagy az részére nem adható ki az állat egészségét súlyosan veszélyeztető tartási körülmények miatt.

Ezt követően gondoskodik:

- az állat tulajdonjogának átruházásáról,
- az állat végleges elhelyezéséről, ha a tulajdonjog átruházását jogszabály kizárja vagy az eredménytelen. Az elhelyezés eredménytelensége esetén az állat élete megengedett módon kioltható. Ha a végleges elhelyezés rendszeres költségráfordítással biztosítható, a volt tulajdonos maximum 12 hónapra jutó költség megfizetésére kötelezhető a jogsértés súlyától, ismétlődésétől függően.
- befogástól számított 15 napon belül nem válik ismertté, az állat az állam tulajdonába kerül.

Az állatvédelmi hatóság gondoskodik az állam tulajdonába került állat:

- tulajdonjogának átruházásáról,
- végleges elhelyezéséről, ha a tulajdonjog átruházását jogszabály kizárja vagy az eredménytelen. Az elhelyezés eredménytelensége esetén az állat élete megengedett módon kioltható.

A befogott, embert nem mart kóbor eb csak 1 évnél nem régebbi, igazolt veszettségoltás után adható ki. A korábbi tartójának vissza nem adott állat 15 nap után értékesíthető, vagy véglegesen elhelyezhető.

Hagyaték: a magára maradt kutya

A végrendeletkezés során az örökhagyó azzal a lehetőséggel él, hogy meghatározhatja, halála esetén mely személy, vagy személyek részesüljenek a hagyatékából.

Mivel végrendelet hiányában a törvényes öröklés az irányadó, előfordulhat, hogy a kutya olyan örököshöz kerül, aki nem kutyabarát, vagy körülményeinél fogva nem képes állatot tartani, illetve a megfelelő tartásáról nem rendelkezik ismerettel.

A kutya helyzetének megnyugtató rendezése érdekében javasolt végrendeletet tenni, melyet elkészíthet közjegyző vagy ügyvéd, de az örökhagyó saját maga is tehet írásbeli végrendeletet. A közjegyzőnél letétbe helyezett végrendelet a Végrendeletek Országos Nyilvántartásában, az ügyvéd által készített végrendelet és letét igénylése esetén a Magyar Ügyvédi Kamara által vezetett Végrendeletek Országos Központi Végrendeleti Nyilvántartásában biztosan megtalálható. Mivel a végrendeletkezésnek igen komoly hatásai lehetnek, ezért a törvény meghatározza azokat a formai és tartalmi követelményeket, melyek annak érvényességéhez szükségesek.

Lehetséges csak a kutyáról rendelkezni, az örökös halála esetére – a jogszabályi előírások betartása mellett – helyettes örökös, utóörökös is megnevezhető.

Azoknak, akik a kutyát megfelelő személy által biztosított megfelelő bánásmódban kívánják részesíteni, feltétlenül érdemes részletesen is tájékozódni a kutya öröklésével kapcsolatos részletszabályokról, végintézkedési lehetőségekről.

A NEM MEGFELELŐ KUTYATARTÁS SZANKCIÓI

Közigazgatási jogi szankciók

Mint ahogy az élet többi területén, úgy a kutyatartás során is számolhatunk azzal, hogy ha állatunkat nem a jogszabályoknak megfelelően tartjuk, gondozzuk, az adott esetben szankciót von maga után. A visszatartó erő ugyanakkor a büntetés elmaradhatatlansága adja, ezért kiemelkedően fontos a hatóságok szerepe.

Fontos kiemelni, hogy az állattartás szabályozása hazánkban komplex, vagyis több jogágra kiterjedő, így jogáganként a szankciók másfélék lehetnek. A jogterület legnagyobb hányadát a közigazgatási jog szabályozza ún. ágazati jogszabályokban. Az állatvédelem egyes területeit szabályozó szabálysértési, illetve a büntetőjog is kitérőbe helyez szankciókat a nem jogszabálykövető magatartások esetére. Tekintettel a fentiekre, a jogkövetkezmények fajtáit e három jogterület vonatkozásában lehet csoportosítani.

Az állatvédelmi hatóság az állatok kíméletére vonatkozó előírások megsértése, állatkínzás észlelése esetén, illetve ezekről történő tudomásszerzéskor köteles haladéktalanul eljárni vagy a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóság intézkedését kezdeményezni. Amennyiben saját hatáskörében el tud járni, az alábbi közigazgatási szankciókat alkalmazhatja:

- **Aki tevékenységével vagy mulasztásával az állatok védelmére, kíméletére vonatkozó jogszabály vagy hatósági határozat előírását megsérti, vagy annak nem tesz eleget, magatartásának súlyához, ismétlődéséhez, és különösen az állatnak okozott sérelem jellegéhez, időtartamához igazodó mértékű állatvédelmi bírságot köteles fizetni.** Az állatvédelmi bírság mértékét, megállapításának módját, a kiszabására és felhasználására vonatkozó részletes szabályokat az állatvédelmi bírságról szóló 244/1998. (XII. 31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: bírságrendelet) tartalmazza. Fontos kiemelni, hogy a határidőre meg nem fizetett állatvédelmi bírság adók módjára behajtandó köztartozásnak minősül, azt a Nemzeti Adó- és Vámhivatal hajtja be. A bírság esetleges megfizetése nem mentesít az egyéb jogkövetkezmények alól! A bírság alapösszege 15.000 forint, melyet a jogsértés körülményeitől függően meg kell szorozni a bírságrendelet 1-4. melléklete szerinti szorzókkal (1-10). Több tényállás együttes fennállása esetén a szorzókat össze kell adni. Szándékos elkövetés esetén kötelező az adott tényálláshoz tartozó legmagasabb szorzót alkalmazni. Három éven belül elkövetett azonos tényállású jogsértés esetén a kiszabott bírság minimum a korábbi másfélszerese, maximum az adott jogsértésre meghatározott legmagasabb összeg alkalmazható.
- **Hiányosságok kijavítására, pótlására való kötelezés. Az állatvédelmi bírság kiszabása helyett vagy amellet alkalmazható.**
- **Állatok gondozásával, a velük való helyes bánásmóddal kapcsolatos állatvédelmi oktatáson való részvételre kötelezés.** Ha az állattartó a kötelezettségének önként nem tesz eleget, az állatvédelmi képzés, illetőleg annak hátralévő része helyébe állatvédelmi bírság lép, melynek mértékét úgy kell megállapítani, hogy egy nap képzésen való részvételnek ötvenezer forint állatvédelmi bírság felel meg. Az állatvédelmi képzésen való részvétel állatvédelmi bírságra történő átváltása esetén a bírság összege legalább százezer forint.
- **Ha kedvtelésből tartott állat tartója az állatok védelmére vonatkozó jogszabályok vagy hatósági határozat rendelkezésének szándékos vagy ismételt megsértésével állatának maradandó egészségkárosodását vagy elpusztulását okozza, és a kedvtelésből tartott vagy a jövőben tartandó állat jóléte állatvédelmi bírság kiszabásával és az állatvédelmi képzésen való részvételre kötelezéssel sem biztosítható, az állatvédelmi hatóság – állatvédelmi bírság kiszabása mellett – az állattartót állat kedvtelésből való tartásától a jogsértés súlyától függően 2–8 évre eltilthatja állatvédelmi bírság kiszabása mellett.**

- **Ha az állattartó az állatvédelmi jogszabályokban foglalt rendelkezéseket nem, vagy nem megfelelően teljesíti, és ez által az állat vagy ember egészségét súlyosan veszélyezteti, az állatvédelmi hatóság az állat tulajdonosának költségére elrendelheti – a feltételek biztosításáig – az állat megfelelő helyre való szállítását és a várható tartási költségek tulajdonos általi megelőlegezését. Ha az állattartó az állatvédelmi hatóság által előírt időpontig gondoskodik a jogszabályszerű állattartási feltételek biztosításáról, úgy az elszállított állatot részére vissza kell szolgáltatni, ellenkező esetben az állatvédelmi hatóság az állatot elkobozza.**

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) rendelkezései a következő magatartásokat büntetik:

Veszélyeztetés kutyával:

A 193. § (1)-(2) bekezdései értelmében szabálysértést követi el, aki a felügyelete alatt álló kutyát

- a település belterületén felügyelet nélkül bocsátja közterületre, vagy kóborolni hagyja,
- természeti és védett természeti területen, vagy vadászterületen póráz nélkül elengedi vagy kóborolni hagyja – kivéve: vadászkutya, szarvasgomba-kereső kutya,
- szájkosár és póráz nélkül közforgalmú közlekedési eszközön szállítja – kivéve: vakvezető, mozgáskorlátozottakat segítő kutya,
- veszélyes ebét nem zárt helyen tartja, nem helyez el a ház (lakás) bejáratán a veszélyes ebre utaló megfelelő figyelmeztető táblát.

Köztisztasági szabálysértés:

A 196. § (1) bekezdés b) pontja szerint szabálysértést követ el, aki a felügyelete alatt álló állat által közterületen, közforgalom céljait szolgáló épületben, vagy közforgalmú közlekedési eszközön okozott szennyezés megszüntetéséről nem gondoskodik.

A szabálysértés miatt alkalmazható büntetések:

- **pénzbírság: legalacsonyabb összege ötezer forint, legmagasabb összege százötvenezer forint. A közterület-felügyelő, természeti és védett természeti területen a természetvédelmi őr, helyi jelentőségű védett természeti területen az önkormányzati természetvédelmi őr, továbbá az önkormányzat közigazgatási területéhez tartozó termőföldeken a mezőőr is szabhat ki helyszíni bírságot, amennyiben a helyszíni intézkedés során a szabálysértés elkövetését az eljárás alá vont személy elismeri. Összege ötezer forinttól ötvenezer forintig terjed, 6 hónapon belül elkövetett újabb szabálysértés esetén legfeljebb hetvenezer forint. Amennyiben az eljárás alá vont nem fizeti meg a bírságot, azt a bíróság átváltoztathatja szabálysértési elzárásra, illetve közérdekű munkára a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén és mértékben.**

A szabálysértés miatt alkalmazható intézkedések:

- **elkobzás:** akkor is alkalmazható, ha az eljárás alá vont nem büntethető. Az elkobzott dolog tulajdonjoga az államra száll.
- **figyelmeztetés:** csekély súlyú cselekmény esetén alkalmazható rosszallás, egyúttal a szabálysértési hatóság felhívja az eljárás alá vontat, hogy a jövőben tartózkodjon az elkövetéstől.

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) rendelkezései a következő magatartásokat büntetik:

Állatkínzás:

A Btk. 244. § értelmében bűncselekményt követ el és 2 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő az, aki a gerinces állatot, (így a kutyát is) indokolatlanul oly módon bántalmaz, vagy olyan indokolatlan bánásmódot alkalmaz, amely alkalmas arra, hogy annak maradandó egészségkárosodását vagy pusztulását okozza, illetve aki gerinces állatát, veszélyes állatát elűzi, elhagyja vagy kiteszi.

A Btk. állatkínzás tényállása csak a legsúlyosabb cselekményeket tartalmazza. Fontos kiemelni, hogy nem képezi az értelmezés háttérjogszabályát az Ávtv., vagyis a bűncselekmény tényállásszerűségének megítélésénél kizárólag büntetőjogi fogalmak alapján lehet eljárni. Ennek megfelelően a Btk. nem értékeli a fájdalomérzetet, a maradandó egészségkárosodást viszont a testi sértésnél meghatározottak szerint kell figyelembe venni.

Lényeges eltérés, hogy a Btk. 244. § (1) bekezdés a) pontja szerinti bűncselekményt (bántalmazás, bánásmód) bárki elkövetheti, a b) pont szerinti elűzés, elhagyás, kitevés magatartás elkövetője csak az állattartó lehet.

A „2 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő” kitétel azt jelenti, hogy bármely, Btk-ban meghatározott büntetés vagy intézkedés legkisebb mértéke is alkalmazható, vagyis értelemszerűen nem kizárólag szabadságvesztés kiszabására kerülhet sor. Ez a meghatározás lehetővé teszi továbbá azt is, hogy a büntetéskiszabás szabályai szerint a bíróság egy vagy több büntetést, intézkedést alkalmazzon – az adott ügy körülményeitől függően akár egymás mellett is. A Btk. rendelkezése szerint állatkínzás elkövetése esetén az állatot el kell kobozni, ez bírói mérlegelést nem tűrő kötelezettség (ez a rendelkezés megjelenik a Szabs. tv-ben is.). Az elkobzás akkor sem mellőzhető, ha az elkövető büntetőjogilag nem felelősségre vonható. Élő állat elkobzása esetén a természetvédelmi oltalom alatt álló, illetve nemzetközi természetvédelmi egyezmény hatálya alá tartozó állatot a természetvédelmi hatóságnak, más állatot pedig az állategészségügyi hatóságnak kell átadni.

Az állat támadásának elhárítása érdekében végrehajtott cselekmény főszabályként nem bűncselekmény, így pl. a sétáltatott kutya agresszív támadó fellépése esetén indokolt lehet a védekezés akár erőszakkal is. Az indokoltság azonban csak közvetlen, reális, másként el nem hárítható veszély esetén áll fent, ahol az esetleges késlekedés kétségesse teszi a veszély későbbi elhárítását. Ebben az esetben is követelmény, hogy először a büntetőjogilag irreleváns elhárítási módot kell alkalmazni, majd ennek hiányában, illetve amennyiben nem biztonságos, akkor alkalmazható a legenyhébb sérelmet okozó elhárítási mód.

Nemcsak az büntetendő, ha az állat maradandó egészségkárosodást szenved vagy életét veszti, elég, ha a cselekedet vagy mulasztás erre objektíven alkalmas. Ha maga az eredmény is bekövetkezik, a büntetés kiszabása során súlyosabb következmény alkalmazandó. A maradandó fogyatékoság, súlyos egészségkárosodás megállapítása orvosszakértői feladat.

Bűncselekményt követ el az is, aki a kutyáját elűzi, elhagyja vagy kiteszi. Ezt a bűncselekményt az állattartó, vagyis a kutya tulajdonosa, gondozója, felügyelője tudja elkövetni. Minden olyan magatartás ide tartozik, amelynek eredményeként a korábbi tartás, gondozás, őrzés megszűnik.

Magasabb büntetési tétellel jár (minősített eset), ha az elkövető az állatnak *különös szenvedést* okoz, az „átlagosnál” lényegesen nagyobb fizikai vagy pszichikai gyötrel-

met okoz, pl. ha a bántalmazás hosszan tart, mint pl. a tűzhalál, az élve eltemetés, a brutális, gátlástalan elkövetési mód, azonban a gyógykezelés fájdalmas volta, illetve az állat megölése utáni, a felfedezés megghiúsítását célzó cselekmény nem tartozik ide. A megállapítás során nincsen jelentősége annak, hogy az állat érzett-e fájdalmat, ugyanakkor fontos, hogy mulasztással is elkövethető, tipikusan ennek minősül az állat életfeltételeiről való gondoskodás hiánya. Szintén minősített eset, ha az elkövető cselekménye, mulasztása *több (legalább két) állat* maradandó egészségkárosodását vagy pusztulását okozza.

Tiltott állatviadal szervezése:

A Btk. 247. § értelmében bűncselekménynek minősül a tiltott állatviadal szervezése, továbbá az is, ha valaki ilyen állatviadalra fogadást szervez vagy fogadást köt, ilyen célból állatot megszerez, tart, tenyészt, kiképez, idomít, vagy forgalmaz.

Fontos kiemelni, hogy már egyetlen esemény szervezése is elegendő, nem szükséges sem a tényleges lebonyolítás, sem a rendszeres megtartás!

Az állatviadalon csupán nézőként való részvétel önmagában nem bűncselekmény, ha azonban például belépődíjat fizet a szervezőnek vagy a fogadást kötőnek, eszközöket, kellékeket szolgáltat (pl.: ketrec, szíj, bot stb.), tetteért bűnsegédként felelhet.

Veszélyes állat, veszélyes eb tartásával kapcsolatos kötelezettség megszegése:

A Btk. 359. § a veszélyes állat, illetve a veszélyes eb tartásával kapcsolatos következő magatartásokat bünteti, mivel azok komoly kockázatot és akár közvetlen veszélyt is jelenthetnek a környezetükben élő emberek, állatok biztonságára:

- veszélyes állat engedély nélküli tartása, szaporítása, elidegenítése, az ország területére behozatala, a jogszabályban előírt biztonsági előírás megszegése,
- veszélyes eb
 - szaporítása,
 - ország területére behozatala, kivitele,
 - versenyeztetése
 - engedély nélküli tartása
 - a jogszabály megszegésével történő elidegenítése, megszerzése,
 - ivartalanítási kötelezettség megszegése,
 - tartásra vonatkozó biztonsági előírás megszegése,
 - őrző-védő feladat végzésére tartás, kiképzés, ilyen feladat végeztetése (minősített eset) – ez a vagyon- illetve személyvédelem tiltott módjának módja.

Büntetőeljárás

A büntetőeljárások lefolytatásának elsődleges szabályait az 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) határozza meg. Amennyiben nyomozás elrendelésére kerül sor, abban az esetben irányadóak az alábbi rendelkezések.

A Be. 115. § (1) bekezdése szerint a büntetőeljárás során tárgyi bizonyítási eszköz minden olyan tárgy (dolog), amely a bizonyítandó tény bizonyítására alkalmas, így különösen az, amely a bűncselekmény elkövetésének nyomait hordozza, vagy a bűncselekmény elkövetése útján jött létre, amelyet a bűncselekmény elkövetéséhez eszközül használtak, vagy amelyre a bűncselekményt elkövették. Tipikusan ez utóbbinak minősül a sérült vagy elpusztult állat, ezen túl azonban jelentősége lehet például az oltási könyvnek a gondozás elmulasztása, míg a kutyaháznak, láncnak, nyakörvnek a tartási körülmények, az elkövetés eszközének pedig a bántalmazás körében.

A büntetőeljárások során alkalmazható kényszerintézkedések keretében kerül meghatározásra a lefoglalás fogalma. A Be. 151. § (1) bekezdése szerint a lefoglalás a bizonyítás érdekében, vagy az elkobzás biztosítására, a dolog birtokának hatósági elvonása a birtokos rendelkezése alól. A kényszerintézkedést a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság rendelheti el arra a dologra vonatkozóan, amely bizonyítási eszköz, a törvény értelmében elkobozható, vagy a birtoklása jogszabályba ütközik. A Btk. 72. §-a alapján az elkobzás elrendeléséhez elég a tényállásszerű és büntetőjogellenes cselekmény elkövetése, vagyis alkalmazható gyerekkorú, illetve kóros elmeállapotú elkövetővel szemben is.

A büntetőeljárás mellett a lefoglalás és a büntetőeljárás során lefoglalt dolgok kezelésének, nyilvántartásának, előzetes értékesítésének és megsemmisítésének szabályairól, valamint az elkobzás végrehajtására vonatkozóan a 11/2003. (V. 8.) IM-BM-PM együttes rendelet ad részletes útmutatást.

Ezen rendelet 66. §-a tartalmazza az állatok lefoglalása esetén alkalmazandó különleges szabályokat, amelyeket a Btk. 242-247. §-ában meghatározott bűncselekmények gyanúja alapján indult büntetőeljárás esetén kell alkalmazni. A korábban, a Be. rendelkezései alapján tett megállapításokat alátámasztva ez a jogszabály konkrétan előírja, hogy meghatározott iratok mellett a bűncselekmény tárgyát képező élő állatot is le kell foglalni.

A lefoglalást követően az élő állat a bűnelkezelőhöz nem szállítható be, annak elhelyezéséről a Btk. 244-247. §-ában meghatározott bűncselekmények gyanúja alapján indult büntetőeljárás esetén a lefoglalás helye szerint illetékes Kormányhivatal szakmai főosztálya, a Btk. 242-243. §-ában meghatározott bűncselekmény gyanúja alapján indult büntetőeljárás esetén a lefoglalás helye szerint illetékes nemzeti park igazgatóság köteles gondoskodni, vadászható állatfaj esetén a vadászati hatóság véleményének figyelembevételével.

A lefoglalt élő állatnak az érdekelt őrizetében hagyásával és az előzetes értékesíthetőségével kapcsolatban a Kormányhivatal véleményét be kell szerezni. Ha a lefoglalt élő állat a Kormányhivatalhoz jellege, gondozásának szükségessége miatt nem szállítható be, díjazás ellenében a szakszerű kezelés feltételeivel rendelkező civil szervezet őrizetébe és kezelésébe is adható. A lefoglalt élő állatnak a jogosult részére történő visszaadása az állat-egészségügyi előírások figyelembevételével történik.

A fentiekben ismertetettekkel azonos módon szabályozza a lefoglalás, elkobzás kérdését a Szabs. tv. is, azzal az eltéréssel, hogy lefoglalásra a szabálysértési hatóság mellett jogosult az előkészítő eljárást lefolytató szerv, valamint a helyszíni bírság kiszabására jogosult is – amennyiben az adott tényállás esetén helyszíni bírság kiszabására a törvény lehetőséget ad.

Elkobzásra az Ávtv. mellett a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 94/B. §-a is lehetőséget ad, míg az 50/A. § - 50/D. § a lefoglalás szabályairól rendelkezik.

A Ket. alapján indult eljárásokban a hatósági letétről és a lefoglalt dolgok tárolásának és értékesítésének részletes szabályait a 40/2009. (IX. 15.) IRM rendelet tartalmazza. Az őrzési letét sajátos esetei (20. §) között szerepel az állat lefoglalásával kapcsolatos eljárás, amely lényegében azonos tartalmú, mint a büntetőeljárás során alkalmazandó eljárás. A lefoglalt élő állat a hatósághoz ezen esetekben sem szállítható be, annak elhelyezéséről a területileg illetékes állategészségügyi hatóság, védett állat esetén a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság gondosko-

dik. Összefoglalva tehát: valamennyi releváns eljárásjogi szabály lehetővé teszi mind a lefoglalást, mind az elkobzást. A sérülések és az egészségkárosodás a gyógyulás folyamán jelentősen megváltoznak, megszűnhetnek, ezért utólagos vizsgálattal gyakran nem reprodukálhatóak. Különösen állatkínzás esetén fontos, hogy minden sérülést, körülményt, adatot rögzítsünk, akár olyat is, amely nem igényel állatorvosi ellátást, gyógykezelést, vagy ebből a szempontból mellékesnek tűnik.

Bírósági eljárás kezdeményezése – speciális jogosultak

Az ügyész jogosult keresetet indítani a tevékenységtől eltiltás, illetve a tevékenységgel okozott kár megtérítése iránt az állatok kíméletére és védelmére vonatkozó jogszabályok megsértése esetén. Az állatok védelmére irányuló tevékenységgel rendelkező civil szervezetek a bíróság előtt pert indíthatnak, hatósági eljárást kezdeményezhetnek az állatvédelmi jogszabályok megsértése miatt.

Amennyiben a kutyát, kutyákat nem a fent ismertetett szabályok szerint tartják, az alábbi hatóságokhoz lehet panasszal, közérdekű bejelentéssel fordulni:

- Illetékes járási hivatal (járási hivatalok elérhetőségei: <http://www.kormanyhivatal.hu/hu/elerhetosegek>, amennyiben rákattintunk az illetékes megyére, megjelennek a járási elérhetőségek is)
- Illetékes jegyző
- Illetékes megyei kormányhivatal (kormányhivatalok elérhetőségei: <http://www.kormanyhivatal.hu/hu/elerhetosegek>)
- Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (ingyenesen hívható zöldszám: 06-80-263-244, ugyfelszolgalat@nebih.gov.hu)
- Önkormányzati állatvédelmi őrszolgálat

Amennyiben állatkínzást tapasztalunk:

- Illetékes rendőrkapitányság
- Illetékes járási hivatal (járási hivatalok elérhetőségei: <http://www.kormanyhivatal.hu/hu/elerhetosegek>, amennyiben rákattintunk az illetékes megyére, megjelennek a járási elérhetőségek is)
- Illetékes megyei kormányhivatal (kormányhivatalok elérhetőségei: <http://www.kormanyhivatal.hu/hu/elerhetosegek>)
- Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (ingyenesen hívható NÉBIH Zöldszám: 06-80-263-244, ugyfelszolgalat@nebih.gov.hu)
- Illetékes jegyző
- Önkormányzati állatvédelmi őrszolgálat

Amennyiben az eb fizikai sérülést okozott vagy az eb fizikai vagy pszichikai állapota alapján feltételezhető, hogy az embernek fizikai sérülést okozhat:

- Illetékes jegyző
- Illetékes járási hivatal (járási hivatalok elérhetőségei: <http://www.kormanyhivatal.hu/hu/elerhetosegek>, amennyiben rákattintunk az illetékes megyére, megjelennek a járási elérhetőségek is)

Amennyiben kóbor kutyát látunk az utcán:

- Illetékes önkormányzat

A települési – a főváros belterületén a fővárosi – önkormányzat kötelező feladata a település belterületén a kóbor állatok befogása.

Amennyiben azt tapasztaljuk, hogy valaki a felügyelete alatt álló kutyát:

- a település belterületén felügyelet nélkül bocsátja közterületre, vagy kóborolni hagyja,
- természeti és védett természeti területen, vagy vadászterületen – a vadászkutya és a szarvasgomba-kereső kutya kivételével – póráz nélkül elengedi vagy kóborolni hagyja,
- szájkosár és póráz nélkül közforgalmú közlekedési eszközön – vakvezető, illetve mozgáskorlátozottakat segítő kutya kivételével – szállítja,
- élelmiszer-elárusító üzletbe, közfürdő területére vagy játszótérre – vakvezető, illetve mozgáskorlátozottakat segítő kutya kivételével – beenged, illetőleg bevisz
- Illetékes járási hivatal, mint általános szabálysértési hatóság

Amennyiben állatviadalt látunk, vagy arra gyanakszunk, hogy valaki ilyet szervez:

- Illetékes rendőrkapitányság

Amennyiben nem megfelelő tartást tapasztalunk vagy állatkínzás gyanúja merül fel, kérhetjük civil állatvédő szervezetek segítségét is, akik a hivatalos bejelentést az eljárni jogosult hatóság felé megteszik.

GYAKRAN ISMÉTELT KÉRDÉSEK

Állatvásárlás

Állatot vásároltam, milyen bejelentési kötelezettségem van?

4 hónaposnál idősebb eb csak elektronikus transzponderrel megjelölve tartható. Az eb kezelő állatorvosa jelöli meg az ebet a mikrochippel, egyidejűleg rögzíti az eb adatait az országos adatbázisban. Ne feledkezzünk meg adatváltozás (lakcím, telefonszám, tulajdonos neve stb.) esetén az állatorvost tájékoztatni annak érdekében, hogy az adatbázisban a valós adataink szerepeljenek. (A nyilvántartásba adatot bevinni, módosítani csak jogosultsággal rendelkező állatorvos tud.)

A települési önkormányzat a vonatkozó jogszabályi előírásnak eleget téve legalább 3 évente összeírja a településen tartott ebeket. Az összeírás során az ebtartó kötelessége együttműködni a hatósággal és megadni a szükséges adatokat.

Mi az a mikrochip?

Egy szövetbarát kapszulában elhelyezett rizsszem méretű eszköz, ami nem vált ki az állat szervezetében ellenreakciót. Speciális leolvasóval lehet a benne tárolt 15 számjegyből álló egyedi kódot megismerni, önmagában nem sugároz jelet. A beültetés gyors és relatív fájdalommentes, egy injekcióstű-szerű eszközzel történik. Invazív beavatkozásnak minősül, ezért csak arra felhatalmazott állatorvos végezheti el, aki egyben köteles is regisztrálni a mikrochip, a kutya és a tulajdonos adatait az állami eb adatbázisban. A NÉBIH nyilvános chipkeresőjében bárki ellenőrizheti, hogy állata, vagy általa ismert azonosítóval rendelkező állat szerepel-e a nyilvántartásban. Eredményes keresés esetén az állat alapvető adatai jelennek meg (chipszám, név, fajta, faj, ivar, veszélyessé nyilvánítás ténye, legutolsó veszetségi oltás típusa és dátuma). További adatokhoz csak belépési jogosultsággal rendelkező állatorvos fér hozzá. Külföldi mikrochip a www.europetnet.org oldalon ellenőrizhető. Fontos, hogy a nyilvántartás nem igazolja a tulajdonjogot.

Kötelező ellátnom a kutyámat mikrochippel?

Igen, 2013. január 1-jétől minden 4 hónaposnál idősebb kutyát tartani, korától függetlenül az ebet forgalmazni, illetve tulajdonjogát forgalmazásnak nem minősülő más módon átruházni kizárólag az állatot azonosító elektronikus transzponderrel, vagyis bőr alá ültetett mikrochippel történő megjelölése után lehet. Mikrochippel ellátott és megfelelően regisztrált kutyáról rövid idő alatt kideríthető, ki a gazdája, így mielőbb hazajuttatható, lerövidítve az elvesztéssel járó traumát a kutya és a gazda számára is.

Mikor és hogyan oltassam a kutyámat veszetségi ellen?

A kutyák veszetségi elleni rendszeres védőoltását Magyarországon jogszabály írja elő (164/2008. (XII. 20.) FVM rendelet). Ennek értelmében az állattartó köteles minden három hónaposnál idősebb ebet veszetségi ellen saját költségén a szolgáltató állatorvossal beoltatni. A három hónapos kort elért kutyát 30 napon belül be kell oltatni, majd az első oltást követően 6 hónapon belül meg kell ismételni az oltást. Ezt követően évenként kell veszetségi elleni oltásban részesíteni az ebeket.

Mi a kisállatútlevél?

Bármilyen életkorú állat részére kiadható, de önmagában nem jogosít az állat jogszzerű utaztatására, csak érvényes veszetségi elleni oltással együtt érvényes. Kutya, macska és vadászgörény utaztatásához az útlevél kötelező! A veszetségi elleni vakcinázásokat fontos az útlevélbe is bejegyezni, mivel a benne igazolt oltás érvényessége adja meg az útlevél érvényességét. A beutazási feltételek országonként változhatnak (előírt minimális életkor, féreghajtás, vérvizsgálat), ezért utazás előtt célszerű tájékozódni az aktuális előírások iránt.

Találtam egy kóbor kutyát, mit tegyek?

Mérjük fel a helyzetet: a talált kutya sérült, beteg, esetleg agresszív? Ne kezdjünk egyedül az ellátásába, hívjunk segítséget. Ha sérült a kutya, az első és legfontosabb lépés, hogy a talált kutyát vigyük el a legközelebbi állatorvoshoz, aki egy chip-leolvasó segítségével meg tudja nézni, hogy a kutya rendelkezik-e chippel, mely regisztrálva van az adatbázisban. Ha abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy az állatnak van chipje és az regisztrálva is van, tehát a chiphez hozzá vannak rendelkezve a kutya tulajdonosának adatai, akkor egy gyors telefon az állatorvos részéről, és a gazda visszakaphatja elvesztett kutyáját. A problémák ott kezdődnek, amikor az állatban nincs chip, vagy van, de az nincs regisztrálva a rendszerben. Amennyiben a kutyát nem tudjuk hazavinni, és ismerősöknél, barátoknál vagy családtagoknál sem tudjuk ideiglenesen elhelyezni, próbáljunk meg menhelyeknél vagy – ha a kutya egy bizonyos fajtájú – a fajtamentőknél érdeklődni. A menhelyekkel kapcsolatban azonban készüljünk fel arra, hogy nem mindig fogják tudni befogadni a kutyát vagy csak várólistára tudják felvenni, ugyanis tapasztalat, hogy gyakran nincs szabad férőhelyük. Érdemes a megtalálás helyén az eset tényét kiplakátolni, hátha az aggódó gazdi rábukkan. Célszerű kihasználni a közösségi média adta lehetőségeket, megosztani, tájékozódni, hátha már keresik a kutyát. Ha a kutya elhelyezését az előbb ismertetett módok egyikén sem tudjuk megoldani, akkor se eresszük szélnek az állatot, ugyanis arra is van mód, hogy az ilyen kutyákat gyepmesteri telepen adjuk le.

Hol tehetek állatvédelmi tárgyú bejelentést, panaszt?

A jogszabály szerint elsőfokú állatvédelmi hatóság a NÉBIH, a Pest Megyei Kormányhivatal, az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi hatáskörben eljáró megyei kormányhivatal, az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi hatáskörben eljáró járási hivatal, valamint a település jegyzője, így a felsorolt szervek bármelyikénél lehet bejelentést tenni.

Hogyan tehetek bejelentést?

A bejelentést írásban vagy szóban is meg lehet tenni. Az állatvédelmi tárgyú bejelentés közérdekű, illetékmentes.

Mit tartalmazzon a bejelentés?

Minimális követelmény az esemény, észlelés helyszínének pontos címe és a probléma teljes körű, részletes leírása.

Félek az állattartó bosszújától, hogyan tehetek az állatvédelmi hatóságnál bejelentést?

A panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvényrendekezései alapján zárt adatkezelés illeti meg a panaszt vagy közérdekű bejelentést tevő személyt, vagyis az illető adatai nem lesznek megismerhetőek. A jelenlegi szabályozás szerint a panaszost vagy a közérdekű bejelentőt nem érheti hátrány a panasz vagy a közérdekű bejelentés megtétele miatt.

A panaszos vagy a közérdekű bejelentő személyes adatai csak a panasz vagy a közérdekű bejelentés alapján kezdeményezett eljárás lefolytatására hatáskörrel rendelkező szerv részére adhatóak át, ha e szerv annak kezelésére törvény alapján jogosult, vagy az adatai továbbításához a panaszos vagy a közérdekű bejelentő egyértelműen hozzájárult. A panaszos és a közérdekű bejelentő személyes adatai egyértelmű hozzájárulása nélkül nem hozhatóak nyilvánosságra.

Mire kell figyelemmel lenni, ha láthatólag életveszélyben levő állat mentése érdekében más vagyontárgyában kárt okozunk?

Ilyen eset lehet például: a hőségben, a bezárt járműben magára hagyott kutya, amelynek kondíciójától függően akár már 10 perc is elég ahhoz, hogy visszafordíthatatlan károsodás érje, ami legrosszabb esetben akár az állat halálához is vezethet, vagy a balesetet szenvedett kutya mentése, ha a gazda láthatóan nincs otthon. Lehetőség szerint mindig próbáljuk meg felvenni a kapcsolatot a gazdával. Egyedül ne próbálkozzunk, mindig hívjunk segítséget.

A hőségben autóban hagyott állat esetében:

- Ha parkolóban, bevásárlóközpontban vagyunk, haladéktalanul értesítsük az ügyfélszolgálatot és mondassuk be a kocsis rendszámát, hogy annak tulajdonosa azonnal menjen a kocsijához.
- A kocsis gyengéd meglökésével, emelésével próbáljuk beindítani az autó riasztó-rendszerét, hogy az figyelmeztesse a tulajdonost.
- Ha rövid időn belül nem járunk eredménnyel, készítsünk fényképeket telefonunkkal az autóról, amin látszik a bezárt kutya és a kocsis rendszáma is. (Figyelem, a fotó, illetve az autó rendszáma már személyes adat lehet, így azt ne osszuk meg, csak bizonyítékként használjuk fel.)
- Lehetőség szerint hívjunk rendészt, önkormányzati állatvédelmi őrseget, közterület-felügyelőt, rendőrt, de legalább egy tanút és a jelenlétében törjük be a kocsis egyik oldalsó ablakát.
- Ügyeljünk arra, hogy az autóban, a végszükség elhárításához feltétlenül szükséges kárt okozzuk csak.
- Ha sikerült kiszabadítani, itassuk meg a kutyát, próbáljuk lehűteni vízzel, nedves ruhával. Ha látjuk rajta, hogy bágyadt, koordinációs problémái vannak, vigyük azonnal állatorvoshoz.

Nem büntetendő azonban annak a cselekménye, aki saját, illetve más személyét vagy javait közvetlen és másként el nem hárítható veszélyből menti, vagy a közérdek védelme érdekében így jár el, feltéve, hogy a cselekmény nem okoz nagyobb sérelmet, mint amelynek elhárítására törekedett.

A másként el nem hárítható azt jelenti, hogy az elhárításra először azt a módot kell megtalálni, ami nem valósít meg valamely büntetőjogi tényállást. Alapvető követelmény, hogy mindig a lehető legkisebb sérelmet okozó módon kell eljárni.

Amennyiben a fentieknek megfelelően, végszükségben, segítő szándékkal, az elvárható gondossággal és körültekintéssel, az állat életének megmentése érdekében járt el az illető személy és ellene mégis hatósági intézkedés, vagy feljelentés történik, a fenti körülmények fennállása esetén mentesülhet a felelősségre vonás alól.

Természetesen a leghatékonyabb módja a segítségnek, ha megelőzzük a helyzet kialakulását. Ha látjuk, hogy valaki ott akarja hagyni a kutyáját az autóban, győzzük meg arról, hogy ne tegye! Ha szükséges, kérjünk hatósági segítséget például az önkormányzati állatvédelmi őrsegtől, közterület-felügyeletről, jegyzőtől, rendőrségtől.

Ha állatkínzásnak, bántalmazásnak vagyok tanúja, mit tehetek?

Folyamatban levő bűncselekmény megszakítására a rendőrhatalóság köteles, mely jogosult azonnali intézkedés foganatosítására is. Értesíthetjük a jegyzőt, mint állatvédelmi hatóságot is, mivel haladéktalan intézkedésre köteles, illetve értesítési, jelzési kötelezettsége van. Amennyiben az adott magatartás, tevékenység tekintetében más hatóság rendelkezik hatáskörrel, illetékességgel, az ügy áttételére kerül sor.

Kóbor állatot látok, kinek tehetek bejelentést?

A települési önkormányzat (a főváros belterületén a fővárosi önkormányzat) kötelező feladata a település belterületén kóborló állatok befogása, így ilyen esetben az önkormányzathoz lehet fordulni.

Elveszett a kutyám, mit tegyek?

Vegye fel a kapcsolatot a környékbeli, vagy saját állatorvossal, és a mikrochip adatbázisba rögzíttesse, hogy a kutyája elveszett, illetve ellopták. Hasznos a mikrochip számát, az állat részletes leírását és legfrissebb fényképét megküldeni a helyi állatorvosoknak, a közelben található gyepmesteri telepeknek, állatvédő szervezeteknek. A kóbor állatok befogása a települési, illetve fővárosi önkormányzat feladata, így őket is célszerű értesíteni, valamint igénybe venni a közösségi oldalakat.

Együttélési szabályok

A szomszédban ugat a kutya, mit tegyek, kihez forduljak?

Nagyon gyakran előforduló probléma és sokszor elmergesedett helyzetekhez vezethet, ha a szomszédunkban lévő kutya ugatásával ellehetetleníti az életünket. Amennyiben nem sikerül békésen rendezni a problémát a szomszédal, akkor igénybe lehet venni a törvényes lehetőségeket. Sok esetben ilyenkor a sérelmezett fél az állatvédelmi hatósághoz fordul, tőle remélvén a megoldást. Az állatvédelmi hatóság ilyen esetekben csak azt tudja vizsgálni, hogy a kutyatartás feltételei megfelelőek-e az állat számára és az ugatás esetleg nem valami tartási vagy gondozási problémára vezethető-e vissza. Amennyiben állatvédelmi szabálytalanságot nem tapasztal az állatvédelmi hatóság, az ügyben további intézkedésre nem jogosult, a zavaró ugatást a települési önkormányzatnál kell bejelenteni, egyben birtokvédelmet kérve.

A kutyát pórázzal és szájkosárral kell az utcán sétáltatni?

Belterület közterületén – kivéve az ebek futtatására kijelölt területet – a kutyákat csak pórázon lehet sétáltatni, ügyelve arra, hogy az állatot olyan személy vezesse, aki az irányítására, kezelésére és féken tartására képes. Legyen a kutyánk bármilyen jól nevelt és szófogadó, az állatvédelmi jogszabályok a póráz használatát közterületen kötelezővé teszik, melynek be nem tartása szankciót von maga után. Sétáltatás közben a kutya tulajdonosának arra is figyelmet kell fordítania, hogy az eb sem más állatot, sem embert harapásával ne veszélyeztethessen.

Szájkosarat használni kizárólag a kutya jellemzően agresszív magatartásának ismerte esetén kell. (Közforgalmú közlekedési eszközön a szájkosár és a póráz használata viszont kötelező!)

A szomszédban tartott állatok szaga, az állattartás körülményei zavaróak, mit tehetek?

A bejelentést a település jegyzőjénél kell megtenni. Az ilyen irányú bejelentés nem közérdekű, illetékköteles. A bejelentést nem lehet névtelenül megtenni, egyebekben írásban és szóban is megtehető.

Birtokvédelmi eljárás az állattartással kapcsolatban

Az állattartással kapcsolatos jogviták jellemzően birtokháborítási ügynek minősülnek. Birtokvédelmi igény érvényesítése kapcsán a Ptk. vonatkozó szabályai szerint az illetékes jegyzőhöz, vagy bírósághoz fordulhat az állattartással érintett személy, amennyiben birtoklásában sürgősen zavaró magatartást tapasztal.

Az állattartónak gondoskodnia kell arról, hogy az állattartása a környező lakók, különösen a szomszédok birtoklását sürgősen zavarja. Az állattartó

birtokháborítást valósít meg oly módon, hogy az állat zajos, vagy az állattartás bűzzel jár, valamint ha más okból zavarja a környező lakók nyugodt birtoklását. Ilyen esetekben a birtokvédelemmel kapcsolatos jegyzői eljárásra van lehetőség a birtoklásban való zavarástól számított egy éven belül, éven túl pedig a bírósághoz lehet fordulni.

Mikor kötelező a kutya ivartalanítása?

Az állat tartója köteles megakadályozni azoknak az állatoknak a szaporodását, amelyeknek küllemi, viselkedésbeli hibái szenvedést okoznának, vagy káros egészségügyi hatással lenne az utódokra. Ennek legegyszerűbb módja az ivartalanítás, mely ebben az esetben nem kötelezettség, hanem ajánlás.

Állatkínzásnak minősül az öröklődő betegségben szenvedő egyed tenyésztése, szaporítása is.

Ha az eb kutyának, egyéb állatnak, embernek sérülést okoz, a járási állat-egészségügyi hatóság köteles vizsgálni a sérülés keletkezésének körülményeit. Eljárása eredményeként megállapított egyik jogkövetkezmény lehet a kutya ivartalanításának elrendelése. A kötelezettség megszegése állatvédelmi hatósági eljárásban alkalmazható szankciókkal sújtható. A település jegyzője kérheti az Ávtv-ben meghatározott feltételek fennállásakor az állatvédelmi hatóságtól az eb egyedi veszélyessé minősítését. A veszélyes ebbé nyilvánítás egyik következménye a kötelező ivartalanítás, mivel az ilyen típusú kutyát nem lehet szaporítani, tenyészteni, még véletlen szaporulat sem fordulhat elő. **A kötelezettség megszegése bűncselekmény.**

Melléklet

Fontosabb jogszabályok

- az állatok védelméről és kíméletéről szóló **1998. évi XXVIII. törvény**
- a Büntető Törvénykönyvről szóló **2012. évi C. törvény**
- a Polgári Törvénykönyvről szóló **2013. évi V. törvény**
- a Magyar Állatorvosi Kamaráról, valamint az állatorvosi szolgáltatói tevékenység végzéséről szóló **2012. évi CXXVII. törvény**
- a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló **2012. évi II. törvény**
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény
- a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló **2013. évi CLXV. törvény**
- a kedvtelésből tartott állatok nem kereskedelmi célú mozgásáról és a 998/2003/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló **576/2013/EU rendelet**
- a kedvtelésből tartott állatok tartásáról és forgalmazásáról szóló **41/2010. (II.26.) Korm. rendelet**
- az állatvédelmi bírságról szóló **244/1998. (XII.31.) Korm. rendelet**
- az állatoknak a szállítás és kapcsolódó műveletek közbeni védelméről, valamint a 64/432/EGK és a 93/119/EK irányelv és a 1255/97/EK rendelet módosításáról szóló **2005/1/EK rendelet**
- a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló **386/2016. (XII.2.) Korm. rendelet**
- a települési önkormányzat jegyzőjének az állatok védelmével, valamint az állatok nyilvántartásával kapcsolatos egyes feladat- és hatásköreiről szóló **245/1998. (XII.31.) Korm. rendelet**
- a kedvtelésből tartott állatok nem kereskedelmi célú szállításának egészségügyi feltételeiről szóló **21/2015. (IV.30.) FM rendelet**
- a veszettség elleni védekezés részletes szabályairól szóló **164/2008. (XII.20.) FVM rendelet**
- a lefoglalás és a büntetőeljárás során lefoglalt dolgok kezelésének, nyilvántartásának, előzetes értékesítésének és megsemmisítésének szabályairól, valamint az elkobzás végrehajtásáról szóló 11/2003. (V. 8.) IM–BM–PM együttes rendelet
- a hatósági letétéről és a lefoglalt dolgok tárolásának és értékesítésének részletes szabályairól szóló 40/2009. (IX. 15.) IRM rendelet
- a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, valamint a megyei kormányhivatalok mezőgazdasági szakigazgatási szervei előtt kezdeményezett eljárásokban fizetendő igazgatási szolgáltatási díjak mértékéről, valamint az igazgatási szolgáltatási díj fizetésének szabályairól szóló **63/2012. (VII.2.) VM rendelet**

A jogszabályok teljes terjedelemben elérhetők a nemzeti jogszabálytárban: <http://njt.hu/>

Állatvédelmi eljárásokat, bizonyítást segítő formanyomtatványok – letölthetők a <http://portal.nebih.gov.hu> honlapról

Lemondó nyilatkozat mintája

(Ha az állat gazdája békés úton lemond a kutyáról és így elkerülheti a jogkövetkezményeket.)

LEMONDÓ NYILATKOZAT

Alulírott, mint LEMONDÓ kijelentem, hogy az ÁTVEVŐ javára feltétel és ellenszolgáltatás nélkül, véglegesen és visszavonhatatlanul lemondok a tulajdonomat képező alábbi állatról:

- állat neve:
- fajtája:
- kora:
- neme:
- mikrochip száma:
- oltási könyv száma:
- további adatok, egyedi azonosító(k):
- ismert betegsége(i), viselkedési problémája:
- átvételkori állapota:

LEMONDÓ kijelenti továbbá, hogy:

- az állat tulajdonjogáról korlátlan döntési joggal rendelkezik,
- a fentiekben felsoroltakon túl az állat további betegségéről, viselkedési problémájáról nincsen tudomása,
- amennyiben az állat a kötelező oltásokat a mellékelt oltási könyv tanúsága szerint nem kapta meg, úgy azok költségét jelen nyilatkozattal egyidejűleg, készpénzben az ÁTVEVŐ részére megtéríti,
- az állat tartásával kapcsolatosan ellene hatósági, illetve bírósági eljárás nem indult,
- a kutya tartásával, tulajdonjogával összefüggésben harmadik személynek követelése nem áll fent,
- az ÁTVEVŐ-vel szemben anyagi követelése nincsen.

LEMONDÓ jelen nyilatkozat aláírásával tudomásul veszi, hogy a lemondással egyidejűleg a kutyával kapcsolatos tulajdonjoga – beleértve a részét képező rendelkezési jogot is – megszűnik. A kutya további sorsáról az ÁTVEVŐ nem köteles tájékoztatást adni.

LEMONDÓ felelősséget vállal valamennyi, a nyilatkozatban általa megadott információ, valamint általa átadott, állattal kapcsolatos dokumentum valódiságáért.

LEMONDÓ a nyilatkozat aláírásával elismeri, hogy az abban foglaltakat megértette, az akaratával mindenben egyezik, rendelkezéseit magára nézve kötelezőnek ismeri el.

_____ (hely)

_____ (kelt)

LEMONDÓ:

- név
- lakcím
- személyazonosító okmány száma

ÁTVEVŐ nyilatkozik, hogy a fentiekben megjelölt állatot, valamint a megjelölt iratokat átvette.

- név
- székhely / lakcím
- átvett iratok megnevezése, száma

Közérdekű bejelentés, panasz nyomtatvány mintája az Ávtv-ben meghatározott rendelkezések megsértésével kapcsolatban

Közérdekű bejelentéshez javasolt formanyomtatvány magánszemély részére
Ha magánszemély vagy civil szervezet bejelentést kíván tenni az eljárni jogosult
hatóságok felé

BEJELENTŐLAP

1. A bejelentő adatai¹

Név:

Lakcím:

Elérhetőség:

2. Állattartás helyére és az állattartóra vonatkozó adatok

Az állattartás helyszíne, ahol a jogszabálysértés történt:

Állattartó neve, lakcíme, elérhetősége:

3. Az állat azonosítására alkalmas adatok (pl. szín, fajta)

4. Az észlelt jogszabálysértés részletes leírása, a bejelentés indoka

Kelt: _____

Bejelentő aláírása

¹ Az adatok megadása opcionális. Hangsúlyozandó, hogy a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény kimondja, hogy az eljárásra jogosult szerv a vizsgálat befejezésekor a megtett intézkedésről vagy annak mellőzéséről – az indokok megjelölésével – köteles a bejelentőt írásban vagy elektronikus úton haladéktalanul értesíteni. A hatóság e kötelezettségét a bejelentő elérhetőségei ismeretében képes teljesíteni.

A nyomozó hatóság tölti ki

egyedi azonosító:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

hatóság

ügyintéző

dátum

időpont

helyszín

ügyszám

eljárás alá vont személy

faj

fajta

kor

hívónév

1

- s:
1. hőérzet: kánikula, nagy hideg, nem szélsőséges
 2. csapadék: szitálás, eső, zápor, jégeső, ónos eső, havas eső, havazás
 3. szél: erős szél, nem jelentős szél, szélcsend
 4. hőmérséklet

°C

2

elhelyezés: udvar, kennel, kötve, épületben, lakásban, házba zárva

cm

3

fénykép:

1. állat: mindkét oldalról, felülről, előlről, hátulról, nyak, lábvégek, sebek
2. tartási hely: - áttekintő, több irányból, itató tál, pihenő hely
- nyakörv, karabiner, lánc, kikötési pont, akadály
- sérülésveszély, más állatok a közelben, trágya
3. ellátás: vízvétel helye, takarmánykészlet (helyszínen tárolt)
4. bántalmazás eszköze

4

ellátó személy: Ki?

elérhetőség

Mikor?

A tulajdonos adatai
(ha nem az ellátó)

elérhetőség

5

bevont

hatósági állatorvos

bevont szolgáltató
állatorvos

aláírás

Az állategészségügyi hatóság tölti ki

egyedi azonosító:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

hatóság

ügyintéző

dátum

időpont

helyszín

ügyszám

eljárás alá vont személy

faj

fajta

kor

hívónév

1

általános állapot:

életveszélyes

beteg

elhanyagolt

nem beteg

☐
☐
☐
☐

kórosan sovány

elhízott

tápláltsági állapot:

☐
☐
☐
☐
☐

gondozatlan, elhanyagolt

gondozott

ápoltság:

☐
☐
☐
☐
☐

bántalmazás gyanúja:

igen

☐

nem

☐

2

elhelyezés:

nincs

☐

kennel

nincs

☐

megfelelő

nem megfelelő

méret:

☐
☐

kialakítás:

☐
☐

állapot:

☐
☐

megfelelő

nem megfelelő

méret /
alapterület:
☐
☐

padozat:

☐
☐

tető:

☐
☐

3

kötve:

☐
☐

igen

nem

lánc, futólánc, kötel, egyéb:

igen

nem

lánc elakadhat:

☐
☐

karabiner forog:

igen

nem

☐
☐

aláírás

Az állategészségügyi hatóság tölti ki

- 4 nyak:** 1. nyakörv, szükség nyakörv, lánc, köté, más:
 2. túl szoros, megfelelő, nem vizsgálható
 3. ép bőr, kopott szőrzet, nyílt seb, gennyesedés, bevágó idegen test
- 5 időjárás:** nem veszélyes, veszélyesen meleg, veszélyesen hideg °C
- 6 víz:** 1. edény: állapot megfelelő, méret megfelelő, borulástól védett, tiszta, szennyezett
 nincs, nem elérhető, alkalmatlan, borulásveszélyes, üres
 2. tartalom: elegendő, kevés víz, erősen szennyezett, tűző napon (meleg), fagyott
 3. vízvétel: könnyen elérhető, nem könnyen:
- 7 takarmány:** 1. edény: állapota megfelelő, borulás ellen védett,
 nincs, nem elérhető, alkalmatlan, üres, szennyezett
 2. tartalom: táp, ételmaradék, felismerhetetlen, szennyezett
 3. készlet: megfelelő mennyiségű/minőségű, minimális, elégtelen, nem takarmány
- 8 mozgás:** fajra, fajtára, korra és fiziológiai állapotra jellemző mozgás és aktivitás,
 mozgásképtelen, nem áll lábra
- 9 pihenési lehetőség:** megfelelő, ideiglenes, nincs
- 10 veszély a tartási helyen:** baleset, fertőzés, emberre veszélyes, erősen szennyezett
 nincs
- 11 azonosítás:**
- 12 részletes vizsgálatot végző állatorvos:**
- 13 javasolt vizsgálat:** tömegmérés ☐ kondícióbecslés ☐
 fizikális vizsgálat ☐
 kiegészítő vizsgálat
 kórboncolás ☐

aláírás

A szolgáltató állatorvos tölti ki

1 egyedi azonosító:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

szolgáltató állatorvos neve

elérhetősége

dátum

időpont

vizsgálat helyszíne

faj

fajta

kor

hívónév

2 **magatartás:** kiegyensúlyozott, fajtára jellemző, nyugodt, izgatott, fél, támadó, apatikus3 **testtömeg (kb):** kg4 **tápláltsági állapot:**

- Kórosan sovány:** Bordák, ágyécsigolyák, medencecsontok és a csontos kiemelkedések szembeötlőek már távolról is. A bőr alatti zsírszövet nem tapintható, az izomsorvadás jelei láthatóak. (1, 2)* (A nagy, hosszú szőr elfedheti, ezért a fizikális vizsgálat elengedhetetlen.) ☐
- Sovány:** A bordák könnyen tapinthatóak, akár láthatóak is, a bőr alatti zsírszövet nem tapintható. Az ágyéki csigolyák tövisnyúlványai láthatók, a medencecsontok elődomborodnak (3)* ☐
- Ideális:** A bordák könnyen tapinthatóak, vékony zsírréteg érezhető a bőr alatti kötőszövetben. Felülről a derék jól felismerhető, a has oldalnézetben felhúzotttnak látszik. (4, 5)* ☐
- Túlsúlyos:** A bordákat zsírréteg fedi, de a derék felülről még éppen felismerhető, a has felhúzott. (6)* ☐
- Elhízott:** A bordák alig vagy nem tapinthatók, ágyékon zsírpárnák, a has kitágult. Vastag zsírréteg lehet a nyakon, a mellkason, és a faroktőn. (7, 8, 9)* ☐

5 **egészségügyi állapot:**

tünet:

kórisme:

kezelés:

vizsgálati, kezelési javaslat, vélemény:

Az állatvédő szervezet tölti ki

1

egyedi azonosító:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

civil szervezet neve

szervezet képviselőjének neve

dátum

időpont

átvétel helyszíne

képviselő elérhetősége

kapcsolattartó állatorvos

faj

fajta

kor

hívónév

2

magatartás kiegyensúlyozott, fajtára jellemző, nyugodt, izgatott, fél, támadó, apatikus

dátum

+ 1 hét kiegyensúlyozott, fajtára jellemző, nyugodt, izgatott, fél, támadó, apatikus+ 2 hét kiegyensúlyozott, fajtára jellemző, nyugodt, izgatott, fél, támadó, apatikus+ 1 hó kiegyensúlyozott, fajtára jellemző, nyugodt, izgatott, fél, támadó, apatikus+ 2 hó kiegyensúlyozott, fajtára jellemző, nyugodt, izgatott, fél, támadó, apatikus

3

testtömeg : 0. hét

dátum

4. hét

dátum

8. hét

dátum

1. hét

5. hét

9. hét

2. hét

6. hét

10. hét

3. hét

7. hét

11. hét

4

egészségügyi állapot:

dátum

kórisme

kezelés

aláírás

Kitöltési útmutató az 1. dokumentumhoz

Nem portréképek, hanem a kutya állapotát rögzítő felvételek. A tápláltsági állapot utólagos véleményezéséhez célszerű leguggolni, vagy a kutyát asztalra helyezni, hogy a has vonala látszon

Az ivóvízzel való ellátottság különösen fontos szempont.

A nyomozó hatóság tölti ki.

Ahogy a nyomozó számára tűnik.

A lánc lemérése másik hatóság számára lényeges lehet.

A lánc elakadhat, így jelentősen kisebb lehet a mozgástér, mint ami a lánc hosszából következne.

Ténylegesen forog a karabiner?

Az elvileg rendelkezésre álló ellátási lehetőség.

Amennyiben bántalmazásra sor került.

Ki és milyen gyakorisággal látja el az állatot?

Akik a következő lapokat kitöltik.

A lapot kitöltő ügyintéző írja alá.

A fényképek lehetőleg nagy felbontásban és elektronikus formában való megőrzése, majd a szakértőhöz szintén elektronikus, és nem kinyomtatott formában történő eljuttatása jelentősen javítja a körülmények és események későbbi véleményezését.

Bejelentéshoz javasolt anyommatörvény állategészségügyi hatóság részére 1. rész

Az állategészségügyi hatóság sőtli ki

egyedi azonosító:

hatóság ügyintéző

dátum időpont helyszín

ügyszám eljárás alá vont személy

faj fajta   kor hídónév

1 általános állapot:

életveszélyes	beteget	elhanyagolt	nem beteg
☐	☐	☐	☐
tápláltsági állapot:	kórosan sovány	elhízott	
☐	☐	☐	
ápoltság:	gondozatlan elhanyagolt	gondozott	
☐	☐	☐	
bántalmazás gyanúja	igen	nem	
☐	☐	☐	

2 elhelyezés:

	nincs		nincs
☐	☐	☐	☐
méret:	megfelelő	nem megfelelő	szórót / alapterület:
☐	☐	☐	☐
karakítás:	☐	☐	padozat:
☐	☐	☐	☐
állapot:	☐	☐	tető:
☐	☐	☐	☐
igen	nem	lánc, fűtőlánc, kénél, egyéb:	
☐	☐	lánc elszakadt:	☐
☐	☐	karabiner fogor:	☐
☐	☐	alátét:	☐

Az állategészségügyi hatóság tölti ki.

Összbenyomás alapján.

Nem megfelelő, amely valamilyen formában egészségkárosodáshoz vezethet, beleértve a pszichés egészségkárosodás lehetőségét is.

Nem csak az ellenőrzés idején tapasztalható időjárás körülményekre figyelemmel.

Ténylegesen forog a karabiner?

Elakadó lánc miatt jelentősen kisebb lehet a mozgástér, mint ami a hosszából következne.

Megkötve tartott kutyánál a szoros vagy szövetek közé süllyedő nyakörv lényeges eleme a szenvedésnek a szenvedésnek.

Egészségkárosodás veszélye fenn áll-e vagy sem?

3. Kijelentéshez javasolt formanyomtatvány állategészségügyi hatóság részére 2. rész

Az állategészségügyi hatóság tölti ki

4. nyak: 1. nyakörv: szükség nyakörv, lánc, kötel, más:
2. túl szoros, megfelelő, nem vizsgálható
3. ép bőr, kopott szőrzet, nyílt seb, gennyvesedés, bevágó idegen test

5. időjárás: nem veszélyes, veszélyesen meleg, veszélyesen hideg

6. víz: 1. edény: állapot megfelelő, méret megfelelő, borulástól védett, száraz, szennyezett
nincs nem elérhető, alkalmatlan, borulásveszélyes, üres
2. tartalom: elegendő, kevés víz, erősen szennyezett, tűző napon (meleg), fagyott
3. vízvélet: könnyen elérhető, nem könnyen:

7. takarmány: 1. edény: állapota megfelelő, borulás ellen védett
nincs, nem elérhető, alkalmatlan, üres, szennyezett
2. tartalom: táp, ételmaradék, felismerhetetlen, szennyezett
3. készlet: megfelelő mennyiségű/márkájú, minimális, elegendő, nem takarmány

8. mozgás: hely: kör: állomány: jellemző mozgás és aktivitás
mozgásképtelen, nem áll lábra

9. pihenési lehetőség: megfelelő, ideglenes, nincs

10. veszély a tartási helyen: baleset, fertőzés, emberre veszélyes, erősen szennyezett
nincs

11. azonosítás:

12. részletes vizsgálatot végző állatorvos:

13. javasolt vizsgálat: tömegmérés ☐ kondícióbecsés ☐
frókális vizsgálat ☐
kegésztő vizsgálat ☐
kórtanoklás ☐

átírás

Az állategészségügyi hatóság tölti ki.

Számítani lehet-e az állat szokásos mozgása során az itató edény felborulására, vagy annak elhelyezése gondosan történt?

Az ivóvízzel való napi ellátás könnyen megoldható-e és így vélhetően rendszeresen meg is történik?

Ami az adott helyen megvalósul.

Emberre jelent-e fertőzési, baleseti veszélyt?

Az adott egyed ki van-e téve fertőzésveszélynek?

Ha nincs chip, tenni kell bele!

Milyen vizsgálatok elvégzése volna célszerű?

A javasolt vizsgálatokra azért van szükség, hogy a nyomozó hatóság majdani kérdését (fennáll-e maradandó egészségkárosodás vagy elhullás lehetősége, ha igen, mi lehet az oka) meg lehessen válaszolni.

Amennyiben nincs benne chip, azonnal be kell helyezni egyet, és regisztrálni.

A szolgáltató állatorvos tölti ki.

Összbenyomás alapján

Mérlegen mérve, nem becsléssel

A nemzetközi ajánlás (WSAVA) ugyan kilenc csoportot nevez meg, de az állatkínzás büntető-jogi tényállásához a minél inkább egyértelmű megfogalmazás érdekében néhány csoportot összevontam, erre utalnak a zárójelbe tett osztályozási számok.

Az adat jellegű feljegyzések, leletek, a korábbi kezelések adatai hasznosak.

Feltétlenül kitöltendő, ha nem beteg, akkor azt szükséges beírni.

A bánásmóddal vélhetően összefüggésbe hozható állapot esetén nemcsak kizáró módszerrel juthatunk el az állapotért felelősökhöz, hanem akár az egyszerű fizikális vizsgálat, tömegmérés és a kondícióbecslés ismétlésével. Segíti a későbbi véleményalkotást, ha erre a körülményre a vizsgáló állatorvos írásban felhívja a figyelmet.

Amennyiben nem kizáró módszerrel, hanem ismételt vizsgálattal célszerű az állattal való bánásmód szerepét megerősíteni vagy kizárni, úgy az újabb vizsgálatra érdemes határozott javaslatot tenni a **nyomozóhatóság vagy megbízottja számára**, nehogy mással nem helyettesíthető és már nem is pótolható adatok vesszenek el.

Kitöltési útmutató az 5. dokumentumhoz

Ahol az állatot gondozásra megkapták

Állatvédő szervezet tölti ki.

Akihez az állatot vizsgálatra elviszik

Összbenyomás alapján, első találkozáskor

Az adott idő elteltével (amennyiben ehhez kellő időt töltött ott az állat) újra értékelni a magatartását, felírva az adott dátumot.

Kiemelt jelentőségű adat, feltétlenül mérlegen mérendő, és nem becslés alapján kitöltendő.

Nagyon hasznos a későbbi véleményezéshez, ha az állat esetleges állapotváltozását helyesen beállított, megfelelő és akár azonos szögből készített, jó minőségű fényképfelvételek is bizonyítják.

Amennyiben kezelésekre kerül sor, az adott alkalom dátuma mellett a diagnózist is feltétlenül indokolt feljegyezni, különben kétséges lehet az állatorvosi beavatkozás korábbi bánásmóddal, ill. állapottal való esetleges kapcsolata.

Segíti az adatok egységességét és növeli a hitelességet, ha egy eljárás során az adott egyeddel kapcsolatos adminisztrációnak egy felelőse van.

A nyomtatvány az állatot **az eljárás ideje alatt befogadó** számára készült.

Az ügyek szakmai tartalmának tisztázását rendkívüli mértékben befolyásolja, milyen adatok gyűlnek össze egy állatról, mely adatok gyakran egyszerűen és ingyen beszerezhetők (testtömeg mérés, állapotot bemutató fényképek), hiányuk viszont mással nem, vagy csak ritkán pótolhatóak.

Jegyzet

[illegible]

Jegyzet

[illegible]

Jegyzet

